

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
narodu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Slavlje našega osvobođenja

Solun, simbol našega odrešenja in zedinjenja. Solun vesel spomin, Solun novo jutro zgodovine jugoslovanskih narodov.

Solunska vojna zmagaja je pomenila zmago načela samoodločbe narodov, po katerem smo Jugoslavi v nekdanji Avstriji svobodno mogli odločiti svojo nadaljnjo usodo, pri Solunu so prvič stopili Srbi, Hrvatje in Slovenci ramo ob ramo, srce ob srcu proti skupnemu nasprotniku, tam je prešla nova jugoslovanska država svoj krst krvi. Solunska zmagaja je temelj, na katerega smo zgradili 1. december.

Kakor je 1. december praznik vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, tako je naš skupen praznik obletnica Soluna, le da nam je še toliko sveteljši, kolikor je neposrednejša obnova spomina svetega pa neizmerne trpljenja Srbov in jugoslovanskih dobrovoljcev za narodno državo.

Vsi narodi naše kraljevine in vlada so se potrudili, da svetu, zlasti našim prijateljem, ki so nam pred desetimi leti pomagali, pokažejo velik in dober sad tedanjih žrtv, da smo deset let tedaj tako slavno priborjenega miru uživali s pridom in dogradili v svojem domu odlične kos notranjega kulturnega, gospodarskega in socialnega napredka.

Tako obširna proslava solunskih zmag je imela veliko nalogo manifestirati pred celim svetom našo slovo, našo skupno ljubezen do domovine, našo ogromno notranjo moč, naše dosežanje uspeha glede popolne premagave posledic svetovne vojne in težav, ki jih mora prestopiti vsak novonastali državni organizem.

Nesčetokrat smo mi in vsa javnost podudarjali, da moramo Jugoslavi bolj intenzivno skrbeti, da nas bo svet poznal, da moramo vsako priložnost izrabiti za dvig našega ugleda in slovesa med sosedi in prijatelji, in pa spoštovanja med nasprotniki. To je podlaga uspehov v svetovni igri.

To pot je vlada izvrstno razumela svojo nalogo. Belgrad se je ob solunski proslavi izkazal kot velika prestolnica najmočnejše jugovzhodne evropske države. Belgrad je dal, česar ne bi bili pričakovali. Kdor ga je gledal te dni, je moral biti nanj ponosen. In proslava je govorila zastopnikom Anglije, Francije, Italije, Čehoslovaške, Romunije in stotinam in tisočem drugih inozemcev, ki jih je vlada posredno ali neposredno privabila te dni v našo prestolico. Vsi ti so po našem trdnem zaupanju dobili o naši državi pri tej priložnosti tako rodbo, da je nobena kleveta ne bo za dolgo dobo več omajala.

Za tako vzvišen namen ni nobena žrtev prevelika.

Narodi so se odzvali. O Srbih ni da bi govorili. Njim je solunska zmagaja beseda, ki zažge kri v žilah mladih in starih, radi proslave Soluna bi šli dneve in noči daleč in tudi po kolenih kot na božjo pot, kot na kraj, kjer so svoja srca pozabili. Zato nič ni čuda, da je vsa Srbija vstala, vsa praznovala brez izjeme in razlike. Bili so ti dnevi sama »pesma i slava«.

Hrvatje? Njihovo politično predstavništvo je v manjini bojkotov proglasilo bojkot tudi solunski proslavi. Svetozar Pribičević je prorokoval, da ne bo na proslavi nobenega Hrvata in prečanskega Srba. V petek zvečer pa je bil zagrebški kolodvor živa slika neresničnosti teh napovedi. Vlaki iz Dalmacije, Like, Medimurja, Zagorja so pripeljali na stotine in stotine hrvatskih in srbskih kmetov in mladine. Vse te množice so čakale na belgrajski brzovlak, vse na proslavo Soluna. Ves peron zagrebškega kolodvora je bil poln hrvatskih in srbskih narodnih noš. Zagrebčani — najodličnejše osebnosti — so vstopile v vagone s kartami za proslavo. Narod je instinktivno vrgl s sebe verigo nestrpnosti, razbil oklep političnih povelj KDK in z elementarno silo sledil zdravemu čutu ljubezni in hvaležnosti skupni domovini.

Tako je bilo potem na vseh postajah. Vstopali so zastopniki prosvete, gospodarstva in politike, Skavti, Sokoli, Omladinci, Četniki, Narodna obrana, Orjunaši itd. brez razlike struj in strank, vsi v uniformah in z zastavami, vsi na proslavo, vse je govorilo o proslavi — kot da bi Pribičevićeve prepovedi ne bilo.

Mi Slovenci imamo posebno srečo, da v jubilejnem letu Jugoslavije naš voditelj vodi našo državo. Zato smo dvakrat dolžni, da smo hvaležni in veseli. Po svoji skromni moči smo to dokazali. V lepem številu smo se od-

zvali, zlasti naše mladinske organizacije so poslane lepa zastopstva.

In ko je češkoslovaški general v sobodo dopoldne ob slovesnem sprejemu poljubljaj našo solunsko zastavo, je iz vozov istega vlaka lonela pesem slovenskih fantov in deklet. Bili smo z njimi v duhu vsi Slovenci.

Le svoje stare bolezni in sramote se ne moremo otresti. Liberalna stara zakrknjenost in omejenost je to pot triumfirala. Naši samostojni demokrati so sramoten bojkot izpeljali. Nobenega zastopnika liberalnih organizacij ni bilo mogoče opaziti. Kaj je liberalcem država, kaj narodno slavlje, kaj kri junakov, kaj spomin naše skupne zmagaje — če oni niso v vladi? Oni so dobri patrioti — za dobro nagrado. Kot taki so se tudi to pot izkazali. Za

Belgrad v dneh svečanosti

r Belgrad, 8. oktobra. (Tel. Slov.) Nedelja je bila za narodne mase višek proslav. Takega dne Belgrad še ni videl. Tolikih ljudskih mas ni še imel v svojem okrilju. Bila je to imponantna revija naše sedanje narodne moči. Veličasten sprevod je skoro dve uri korakal po glavnih belgrajskih ulicah proti Kalimegdanu. Ves čas je vladal vzoren red. Občinstvo se je obnašalo disciplinirano. Policija je bila na vrhuncu svoje vloge in orožništvo je svojo težko službo vršilo z doslej nepoznano, izredno vpludnostjo in obzirnostjo. Ves ta svečani mir in to dostojanstvo pa je tako vplivalo na posameznike kakor na mase, da je bilo treba samo na do re besede, pa je narod ubogal in točno vršil navodila službujočih organov in rediteljev.

Svečanost se je začela s topovskimi streli savskih konitorjev.

OTVORITEV INVALIDSKEGA DOMA.

Ob 8. zjutraj je množica hitela k otvoritvi Invalidskega doma. Nj. V. kralj je zastopal polkovnik Antonij Cekič, vlado pa ministra Stjepan Barič in Ceda Mihajlovič. 7 stopane so bile mnoge narodne in dobrodelne organizacije, zlasti veliko zastopnic ženskih društev. Ko je polkovnik Cekič v imenu Nj. V. kralja otvoril slavnost, se mu je zahvalil vodja invalidske organizacije polkovnik Lazarevič v lepem govoru, v katerem je zatrjeval, da je prva misel vojnih invalidov današnji dan veljala Nj. V. kralju, ki vodi jugoslovanski narod in svojo vojsko od solunskih borb v današnjo slavo. Dalje je polkovnik Lazarevič izrazil zahvalo kraljevi vladi in govoril o pomenu Invalidskega doma.

Ob pol 10. dopoldne je maršal Franchet d'Esperay posetil s celokupno francosko delegacijo grob francoskih junakov, ki so padli v svetovni vojni na srbski zemlji. Maršala so pred grobom sprejeli zastopniki vlade, župan Kumanudi, Ljuba Davidovič, general Kalafatović, francoski poslanik Dard in zastopniki organizacij. Maršal je položil lovorov venec s francosko trobojnico na grob. Trobojnica nosi napis: »Francoskim junakom — maršal Franchet d'Esperay in francosko zastopstvo«.

Zastopnik kralja polkovnik Sarič je istotako v kraljevem imenu položil venec s trakom: »Slava in zahvala — Aleksander«. V imenu jugoslovanske vojske je izrazil čast francoskim junakom pomočnik vojnega ministra general Miloš Jovanović s tem, da je položil venec z napisom: »Junakom zavezniške francoske vojske, ki so hrabro padli v skupnem boju zavezniške vojne 1914—1918 — njihovi zvesti tovariši vojske in mornarice kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Maršal je nato obiskal grob vojvode Putnika in vojvode Mišića. Na vseh potih so maršala spremljali iskreni pozdravi občinstva. Ulice so odmevale klice »Živela Francija! Živel naš vodja!«

Središče in glavna točka vseh slavnosti, pri kateri je mogel sodelovati ves Belgrad in vsi udeleženci, ki so prihitali ta dan iz naj-

skupnost nimajo nobenega smisla, nanjo nobenega ozira, zanjo nobene žrtve. Ali pa se zavedajo, da zato oni za skupnost tudi nobene vrednosti nimajo?

Belgrad ni še videl takih slavnosti. Inozemstvo nas še ni gledalo v tako svečani obleki. Sami v sebi smo se spoznali in izkazali smo se, ločili smo se. Le redki so, ki so šli med mrzle brezbržižne in cinične prezirljivce najlepših in najsvetanejših skupnih svetinj, pa je prav, da so se izkazali tudi ti po svoje.

Toprvi, ki so to pot odmevali v prestolici ob Savi, so peli slavo miru in slavo moči mlade Jugoslavije, ki raste in se krepi, da čuva svoj s tolikimi potoki krvi, s tako neizmernim trpljenjem kupljeni mir. Odgovarjali so jim udarci hvaležnih src po vsej državi.

različnejših in najoddaljenejših krajev domovine, je bil slavnosten sprevod po mestu. Vse glavne ulice so bile okrašene z zastavami. Vsaka hiša je istotako imela svojo narodno in državno zastavo. Vsa okna so zasedli gledalci. Vse trotoarje pa špalirji množic gledalcev.

Sprevod je otvorila fanfara kraljeve garde. Takoj za njo so se peljali invalidi, slepi in hromi, ki niso mogli hoditi. Narod je junake in mučenike pristrčno pozdravljal, pa tudi solznih oči je bilo pri tem pogledu veliko. Za njimi so šli ostali invalidi s polkovnikom Lazarevičem in dr. Rajsem na čelu.

Za invalidi so šli četniki s svojo zastavo v ospredju. Nato dobrovoljci, rezervni častniki, člani Rdečega križa, Narodna odbrana, Jadranska straža, aeroklubi.

Drugi del spreveda so tvorile različne narodne, kulturne in dobrodelne organizacije. Tretji del je prišel z velikim in močnim zastopstvom ženskih organizacij, nakar so zopet sledila razna mladinska zastopstva, zlasti ruska mladinska društva. V vsakem oddelku spreveda so bili zastopniki iz vseh krajev države, vse je občinstvo prav živahno pozdravljalo.

ZASTOPSTVO IZ SLOVENIJE

Veliko pozornost je posvečalo občinstvo zastopstvu iz Slovenije. Vodil ga je poslanec Zebot. Občinstvo je občudovalo slovenske narodne noše, katero skupino so organizirali Ježenci iz ljubljanske okolice. To skupino je občinstvo posebno živahno in veselo pozdravljalo. Kjerkoli so se prikazali Slovenci, ni bilo klicev »Živela Slovenija!«, »Živeli bratje Slovenci!« ne konca ne kraja. Sprevodu se je videlo, da smo Slovenci med belgrajskim občinstvom zelo dobro zapisani. Zastopstvo iz Slovenije so tvorile same zastopnice in zastopniki slovenskih katoliških društev. Nasprotniki so se kot po načrtu proslavi odtegnili.

Med sprevedom je igrala cela vrsta godb. Ko je sprevod prišel do kraljevega dvora, je stopil na balkon Nj. V. kralj v družbi francoskega maršala. Vse zastave so se Nj. V. kralju poklonile. Sprevod in ostalo občinstvo je dvigalo roke in viharno pozdravljalo: »Živel kralj! Živel kralj! Kralj je ostal na balkonu, dokler ni odšel mimo ves spreved. Neprestano je bil deležen viharne manifestacije, na katere je ozdravljaj s pokloni in vojaškim pozdravom.

Popoldne ob pol 4. je bila svečana otvoritev doma srednješolske matice za vojne sirote. Ta organizacija se je ustanovila l. 1917. v Solunu in je s tem dosegla prvi del svojega programa.

Otvorila je ta dan občina belgrajska tudi velik nov park v gornjem delu mesta in spomenik »Zmagovalcu«. Otvoritvi je prisostvoval francoski maršal. Izvršil je otvoritev župan Kumanudi v spremstvu Ljube Davidoviča, ministra Pere Markoviča in celokupnega občinskega sveta.

vojske. Ljudstvo je vojsko pozdravljalo izredno pristrčno in iskreno. Splošna radost je vladala na Banjiškem polju, kjer se je ta parada vršila.

Posebno pa se je na tej svečanosti pokazala globoka ljubezen prebivalstva do kraljevega doma. Nj. V. kralj in Nj. V. kraljica sta bila predmet tako burnega in tako živahnega manifestiranja, kakor ga še nismo imeli priliko videti.

Ze zgodaj zjutraj ob 6. so pričele odhajati nepregledne množice sveta na Banjico. Vsa prometna sredstva so sprejemala vse te ogromne mase sveta in jih prevažale na mesto parade. Ogromne množice pa so šle peš, da bi dobile kako mesto. Vse organizacije, ki so prišle, so aktivno sodelovale na tej proslavi. Vse belgrajske ulice so bile polne ljudi, ki so živahno pozdravljali vsako delegacijo.

Ko sta se zjutraj okrog 9. skozi te nepregledne mase ljudstva peljala Nj. V. kralj in Nj. V. kraljica s svojim spremstvom, jima je od dvora do prazničnega mesta prirejalo ljudstvo živahne ovacije. Na Banjici je bila v sredini postavljena velika tribuna, lepo okrašena z zastavami in cvetjem. V sredini tribune je bilo mesto za kraljevi par, člane vlade in zastopnike tujih držav. Na tej tribuni smo opazili predsednika vlade g. dr. Korošca z vsemi člani vlade, g. Ljubo Davidoviča in ostale voditelje parlamentarnih skupin, belgrajskega župana g. dr. Kumanudija, celo generaliteto, narodne poslance, med njimi gg. Sušnika, Smodeja, Vesenjaka, Bedjanica, Strčina, Zebota in druge, ter zastopnike vseh gospodarskih organizacij.

Ko so prihajali posamezni delegati, jim je zbrano ljudstvo prirejalo živahne manifestacije. Pristrčno so bil sprjeti delegati vseh držav, Češkoslovaške, Francije, Italije, Romunije, Belgije in Grčije.

Nad vse sijajen pregled čet

Ko je prispel Nj. Vel. kralj na slavnostni prostor, je ob vhodu zajahal divnega konja in v družbi maršala Francheta d'Esperaya, vojnega ministra gen. Hadžića in zastopnikov tujih delegacij, je jahajoč obšel vse enote, ki so sodelovale pri današnji svečanosti. Nj. Vel. kraljica pa je sedla v bogato okrašeno ekvipažo, v katero so bili vpreženi štirje pari lepih belcev. Nj. V. kraljica je bila predmet živahnih in pristrčnih pozdravljanj. Ko je Nj. V. kralj prispel na tribuno, ga je sprejel predsednik vlade g. dr. Korošec, s katerim se je Nj. V. kralj pristrčno rokoval ter se z njim dalj časa razgovarjal. Nato je Nj. V. kralj pozdravil navzoče in se s posamezniki razgovarjal.

Okrog pol 10 se je pričel sijajen in svečan pregled čet. Ne samo prebivalstvo in zastopniki našega častniškega kora, marveč tudi tuji zastopniki so z navdušenjem in občudovanjem zrl na pohod naše hrabre vojske. Množice so neprestano vzklikale: »Živela naša hrabra vojska!« Ti klici so odmevali iz stošoč g. r, ko so posamezne naše enice defilirale pred vrhovnim poveljnikom Nj. V. kraljem. Najživahnejši pa je bil pozdrav mornarice. Defiliranje se je izvršilo po posebnem redu. Najprej so defilirali peši, nato artilerija in ostale enote, končno pa je defilirala tudi naša avijatika. Najprej je priletelo 42 letal, nato 20, nato pa še 40 zelo nizko in v izredno tiem redu. Ko so aeroplani izginili nad Belgradom, je bila svečanost naše vojske zaključena.

Defiliranje je trajalo nad dve uri. Napravilo je sijajen vtis. Vsi člani zavezniških vojsk so izražali svoje navdušenje. Naglašali so polno pohvalo discipline in sijanih izgluov naše vojske. Vsi so čestitali Nj. V. kralju, ki je sprejemal čestitke. Po defiliranju se je priredilo kosič članom organizacij, ki so prišli v Belgrad. Pričelo se je splošno veselje. Vsi, ki so prišli v Belgrad na to svečanost, bodo gotovo odnesli najlepše vtise o lepem sprejemu naše prestolice, še bolj pa o moči in sili naše države.

Brzovjavne čestitke iz Hrvatske

r Belgrad, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade g. dr. Korošec je dobil številne brzovjavne čestitke iz vseh krajev naše države, med drugim veliko iz Hrvatske. Tako je n. pr. prejel brzovjav nadškofa križevaškega. Zanimiv je brzovjav iz Karlovca, ki se glasi:

Nad vse uspela parada čet

r Belgrad, 8. oktobra. (Tel. Slov.) Tudi drugi dan velike narodne slovesnosti je bil istotako, kakor včerajšnji, veličasten. Nepregledne mase ljudstva, več stotisoč, so sodelovale na tej proslavi, da izkažejo čast padlim vojakom naše vojske in naši državni ideji. Pregled čet, ki

se je izvršil pred več kakor stotisoč gledalci, ki so z velikanskim navdušenjem spremljali vsak pojav novih vojnih enot, se je končal nadvse lepo in dobro. Vojaštvo je defiliralo pred masami in je zapustilo globok, sijajen in nepozaben vtis, veličasten vtis moči in bodočnosti naše

»Vrhovno vodstvo organizacije Svobodne hrvaške seljačke stranke se na današnjem sestanku pridružuje splošni radosti naše države, ki se danes izraža v proslavi desetletnice prebitja solunske fronte, in apelira na kraljevo vladu, da uredi v državi razmere v zadovoljstvo enakopravnih Srbov, Hrvatov in Slovencev.« — Vseposvoda iz države prihajajo poročila, da se je v vseh mestih vršila proslava na zelo svečan način, posebno v Zagrebu.

Povišanje in odlikovanje častnikov

»Belgrad, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na današnje svečanosti je Nj. V. kralj podpisal velik ukaz o napredovanju aktivnih in rezervnih častnikov. Med njimi je največje število Slovencev, ki so povišani. Ravno tako je izšel velik ukaz o odlikovanjih.

Proslava v Zagrebu

»Zagreb, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je v Zagrebu vršila proslava prebitja solunske fronte. Vse čete zagrebske garnizije so prisostvovali službi božji na Mažuraničevem trgu. Nato so čete defilirale pred armadnim generalom Matičem. Defiliranju so prisostvovali zastopniki oblasti, uradništvo, tuji konzuli in veliko število meščanstva, ki je gledalo vzoren defile. Med defiliranjem so krožila nad Zagrebom letala.

Dar Hrvatice

kraljici Mariji

Med udeleženkami iz Hrvatske, ki sta jih vodili gospe Kovačević in Bedeković, je gospa Jelena Lukšić iz Sunje prinesla Nj. V. kraljici krasno narodno nošo, ki jo je sama šest mesecev vezla. Noša je prekrasno delo. Nj. Vel. kraljica je gospo Lukšić sprejela v avdienco in vsa radostna sprejela prelepo darilo od hrvatske žene.

Krvav shod KDK

»Zagreb, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je vršila v Cetinogradu skupščina KDK, ki je potekala zelo burno in krvavo. Na zborovanju na skupščini so bili navzoči pristaši vseh strank. Proti izvajanjem govornikov, ki so ostro napadali režim, posebno Davidoviča, je padlo več ugovorov. Ko so nato zborovali, ki odobravajo Spahovo politiko, na napade govornikov reagirali, so jih napadli pristaši KDK, pri čemer je prišlo do ostrih spopadov, v katerih so dva pobili. Zdi se, da sta oba pristaša dr. Spah. To je splošen položaj stvari. Zato je tudi nerazumljivo pisanje zagrebskega časopisja, ki je naklonjeno KDK, ki pravi, da so pretep izvali Spahovi pristaši, čeprav to časopisje samo priznava, da je bilo na zboru le okrog 20 Spahovih pristašev, pristašev KDK pa je bilo po poročanju časopisja KDK okrog 20.000 (kar je pa, milo rečeno, zelo pretirano). Dogodki v Cetinogradu najbolj slikajo nazorno delo KDK. Potrebno je, da se ta slučaj vsestransko preišče in ugotovijo pravi krivci.

Kdo je zapeljal Rossija

»Ženeva, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Tešinski policiji se je posrečilo priti na sled zarotnikom, ki so odpeljali Rossija. Gre za nekoga Traversa, ki izhaja iz preje bogate, sedaj ubožane družine v Milanu in ki je živel v Tessinu kot zasebni uslužbenec. Ko je čul, da hoče italijanska policija dobiti Rossija v svoje roke, je sprejel organizacijo te špionaže. Traversa se je seznanil z neko Margerito Durand v Parizu in jo spravil v zvezo z Rossijem; ko sta se oba bolje spoznala, je Durand Rossija pregovorila, da je odšel v Tessin in ustanovil protifašistovsko organizacijo. Rossi je res odšel z njo v Lugano. Tam se je seznanil z njim Traversa pod napačnim imenom in ga je prosil, da se sestane v Bisognu. Tako se je posrečilo odpeljati Rossija v avtomobilu v sotesko Compini, kjer so ga nato zaprli. Traversa je svaki direktorja lista »Corriere d' Italia« in je delal sporazumno z njim.

Uporni diplomati.

Newyork, 8. oktobra. Dvaindvajset poslaničkov in veleposlanikov Združenih držav Severne Amerike je sklenilo, da prekine s dosedanja tradicijo in stavi svoj položaj novemu predsedniku na razpolago. Dogovorili so se med seboj, da počakajo na nastop Coolidgejevega naslednika, da jih sam odpokliče. Svoj sklep utemeljuje s tem, da smatrajo diplomacijo za poklic in ne za pripadništvo k stranki.

Naša Matica v Katowicah.

Poznanj. Po prvem koncertu na poljskih tleh v starodavnem Krakovu so se ustavili Matični pevci na poti do Poznanja in Warszawa dne 4. oktobra tudi v črnih, industrijskih Katowicah na sleških tleh, kjer so istega večera priredili pri polno zasedeni hiši v poslopju Teatra Poljskega svoj drugi koncert. Navzoči so bili sam vojvoda katoviški dr. M. Grazyński in zastopniki vseh političnih oblasti ter kulturnih organizacij.

Novosadska vremenska napoved. Oblačno, vetrovno. Dežja ne bo.

Dunajska vremenska napoved. Topleje, začasnó jasno.

Veliko grmenja, malo dežja

V Dunajskem Novem mestu poteklo vse mirno

Dunajsko Novo mesto, 7. oktobra. Snoči so se po ulicah zbirale razne skupine, ki so govorile edino o tem, kaj bo prinesla nedelja. Velika množica je gledala prihod in razvrstitev oddelkov heimwehrovcev in socialnih demokratov. Nihče ni mogel priti brez legitimacije v mesto. Vlak za vlakom je prihajal na postajo, kjer so železniški nameščenci opravili velikansko delo in se je ves promet izvršil brez vsakega incidenta. Ob sedmih zjutraj so se formirale heimwehrovske skupine na telovadišču, odkoder so v šestih oddelkih korakale v mesto. Na čelu zadnjega oddelka je korakalo 200 dunajskih bojovnikov. Heimwehrovcev je bilo približno 17.000, socialnih demokratov pa okoli 50.000. Mesto, ki je socialistično, je bilo v rdečih zastavah. Med Pottendorffom in Dunajskim Novim mestom so orožniške patrole našle skupino približno 130 komunistov, ki so nameravali iti v Dunajsko Novo mesto. Orožništvo je to skupino ustavilo, jo eskortiralo na postajo v Pottendorff, kjer so jih spravili v vagon, da jih zopet odpravijo na Dunaj. Med potjo pa je več teh komunistov skočilo z vlaka, vendar pa jih je orožništvo zopet ujelo. Zborovanje in pohod heimwehrovcev je bil končan približno ob 13. uri. Izvršilo se je popolnoma po določenem programu. Ob 13 je bilo dano znamenje za konec prireditve in zadnji oddelki so v strnjениh vrstah odkorakali. Po odhodu heimwehrovcev so voditelji in funkcionarji socialnih demokratov zasedli glavni trg. Na balkan magistrata so stopili socialnodemokratski poslanci ter župan mesta Offenbeck. Kmalu nato je nepregledna množica zasedla obsejni trg. Zbrani pevski zbori so zapeli več pesmi, na kar so se vrstili razni govorniki. Za časa odhoda je na enem delu trga nastal nemir. Pri magistratu se je opazilo močno gibanje med množico. Ena skupina je gestikulirajoč razdeljevala letake. Ugotovili so, da gre za skupino komunistov. Zborovanju socialnodemokratskih organizacij je sledil pohod formacij Schutzbanda, ki je bil končan ob 15.45. Bataljoni Schutzbanda so korakali po določenem načrtu po zboru bivšega avstrijskega regimanta. Po raznih govorih so godbe na glavnem trgu intonirale obenem pesem dela, na kar se je pričel odhod. Ob 16.15 je bil trg zopet popolnoma prazen in mesto je zavzelo svoje običajno lice. Od 131 komunistov je bilo 60 aretiranih, ki so hoteli razdeljevati letake ter izzvati nemire. Med aretiranci je tudi češkoslovaški komunistični poslanec Viktor Stern in urednik brnskega komunističnega dnevnika Rovnost Slansky. Vsi aretirani komunisti so bili izročeni okrognemu sodišču.

v Dunaj, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Policija je danes aretirala še nadaljnje komuniste na podlagi materiala, ki ga je našla pri hišnih preiskavah v centralni stranke.

v Pariz, 8. okt. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« izraža mnenje, da je notranjepolitična kriza v Avstriji dosegla včeraj svoj višek in da je svet radi usode avstrijske republike lahko bolj miren. Levičarski listi naglašajo,

da Mussolini na Avstrijo ne sme stavljati nobenega upanja. »Echo de Paris« piše, da se manifestacije nikakor ne smejo uvaževati kot nov dokaz za življensko nesposobnost Avstrije in za potrebo priključitve Avstrije k Nemčiji. List kritizira, da je vlada sploh mogla dati cesto na razpolago uniformiranim in oboroženim strankarskim gardam.

Julijška revolucija na Dunaju ni zdaleka povzročila toliko nervoznosti kot Dunajsko Novo mesto. Pojavila se je, zahtevala nekaj življenj, izročila justično palačo plamenom, nato pa se preselila na klopi parlamenta in spet je bilo vse tiho. Dunajsko Novo mesto pa se je dolgo pripravljalo. Noben avstrijski list ni imel važnejšega vprašanja kot ta shod. Večnoma ugotovljeno je, da vlada sploh prepovedala zborovanje; ali bodo le socialisti na slabšem; ali bo stvar mirno potekla, ali pa bo tekla kri in kaj bo storila uradno oborožena sila. Nervoznost se je stopnjevala in dosegla prav za prav že v soboto vrhunec, Dunajsko Novo mesto je nudilo sliko pravega bojnega polja. Zaprte in obite trgovine, izseljevanje civilnega prebivalstva, kakor da je sovražnik že pred vratmi. Časopisi so doprinesli svoje. Vsak je napovedal posebne izdaje, razvrstil poročevalsko službo in vlivl čitateljem prepričanje: Avstrija je na preskušnji!

Vendar pa je 7. oktober potekal mirno. Kako to? Disciplinarnost je bila sijajna. V tem oziru Avstrijci znajo nastopati in ne mislijo radi sami, ampak jim je ljubše, če misli vodstvo mesto njih. Da ni hotelo krvoprelitja niti vodstvo Heimwehra, niti Schutzbanda, to jim lahko verjamejo. Nedvomno pa ima glavno zaslugo državna in deželna uprava, ki je mesto in prostor tako zastražila, da je vsak prišlec imel ob izstopu in izhodu iz kolodvora vtis, da bo šlo zares, če ne bo šlo po predpisih. Nositi življenj na prodaj — tega pa tudi od najbolj navdušenega pristaša ni lahko pričakovati. Človeško vzeto: Strah je imel velike oči, strah je vzdržal mir do konca!

Politično vzeto ni doživela nobena stranka očitnega poraza. Vendar pa ne manjka glasov, ki trdijo, da so socialisti imeli takoj podrejeno vlogo. Ne samo, ker so bili izzvani v Dunajskem Novem mestu, ker jim je bila enkrat prireditve že prepovedana in ker so nastopili v tako velikem številu, pa bili pokorni manjšini. Vse te prireditve imajo namen iti proti socialistom in Dunajsko Novo mesto je fašiste podžgalo, da bodo šli še drugam.

Še eno stran je treba poudariti. Uradna Avstrija je vedno poudarjala, da je popolnoma razorožena. Nedeljska prireditve pa je prikazala Avstrijo v orožju. Četudi Avstrija nima redne armade, ima pa redno oborožene zasebne organizacije, ki se lahko vsak trenutek spremenijo v redno armado. Avstrijska vlada bo imela mnogo opravka, preden bo učinkovito zementirala stanje svojega orožja in nedeljska prireditve je Avstriji v luči inozemstva nad vse škodovala.

Igra z mornariškim dogovorom

v London, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Sedaj se med angleškim in francoskim zun. ministrom vršijo razgovori radi objave mornariškega kompromisa, ki se pričakuje koncem tega tedna. Kakor poroča »Daily Telegraph«, se bodo obenem z dokumenti o mornariški pogodbi objavile tudi izjave o nastanku zakasnitve objave in o interpretaciji gotovih dvomljivih točk. Ravno ta skupna interpretacija pa je posebno težka, ker vztraja Francija pri tem, da naj angleško-francoska kooperacija ostane tudi potem, če propade mornariški kompromis, dočim želi London, da ne bi bilo niti videza, da še nadalje obstoji obširna angleško-francoska pogodba, ki bi bila nezdržljiva z angleško tradicijo in locarnskimi pogodbami. Poročevalec je mnenja, da bosta Italija in Združene države, in sicer Italija kot signatarna država iz Locarna, v tem smislu zahtevali pojasnila.

Italijanski listi so že v soboto vedeli poročati, da je italijanska vlada v Parizu in Londonu

nu izročila note, ki predstavljajo njen odgovor na francosko-angleški mornariški dogovor. Kakor poroča današnji »Temps«, pa te note do danes še niso bile vložene na Quai d'Orsayu. V ostalem objavlja danes »Temps« pomembno vest, da bo angleško-francoski mornariški dogovor skupno z znanimi »tremi notami«, ki so izšle pred sklepom pogodbe, objavljen še tekom tega tedna. Obenem se bo objavil skupen memorandum angleške in francoske vlade, v katerem se bo očrtal namen in cilj pogodbe.

V londonskih političnih in parlamentarnih krogih so zelo razočarani in vznemirjeni radi italijanske note. Dasi se je v Parizu že več mesecev v vseh političnih krogih vedno ugotavljalo, da je Francija sklenila z Anglijo mornariški kompromis samo zato, da zboljša svoj položaj nasproti Italiji, so v Londonu »bridko razočarani«, da Italija v svoji notni tako energično odklanja mornariški kompromis kot poskus, da se razmerje sil v Sredozemskem morju premakne.

Radikali v Parizu popustili

v Pariz, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Današnja vest levičarskih listov, da sta bila oba cerkvi prijazna člena finančnega zakona, s katerima naj se omogoči vrnitev zaplenjenih cerkvenih posestev in zopetna pristupitev verskih redov v Franciji, prišla v načrt finančnega zakona brez predhodne vednosti radikalnih ministrov, je v Parizu zelo presenetila. Smatra se, da ni izključeno, da je bila ta vest lansirana v javnost samo zato, da se razbremenijo ministri.

Novi izvršilni odbor angleške delavske stranke je izvoli za bodoče upravno leto Miss Susano Lawrence kot namestnico predsednika odobro. To je prvi slučaj, da je to mesto v stranki dobila ženska.

Poljska še ne izpremeni ustave

v Varšava, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Glasovi o spremembi ustave, ki so bili v poljski notr. politiki na stalnem dnevnem redu in o katerih je dajal Bartel že posameznosti, so v zadnjem času potihnil. Vlada ima trenutno največ posla z ureditvijo pasivne trgovinske bilance in težkim gospodarskim položajem. Iz zanesljivega vira se poroča, da se bo sprememba ustave predložila zbornici še le potem, ko bo sprejel novi državni proračun in ko bo država našla mere za odpravo težav v gospodarstvu. Tako se je sprememba ustave zaenkrat odložila, in to tem bolj, ker niti vladne stranke niso edine v tem, kaj naj se spremeni, in je torej enotni načrt za enkrat še izključen. Ko pa bo enkrat stala vlada pred gotovim načrtom, bo prišlo tudi do spre-

membe kabineta. Pred vsem naj bi odstopil istični minister.

Nemci v ČSR naj bodo zadovoljni

v Praga, 8. okt. (Tel. »Slov.«) V Iglavi je bil včeraj shod nemške kršč. soc. stranke, na katerem je govoril minister Mayer-Harting, da je s sodelovanjem nemških vladnih strank v Češkoslovaški bil ustavljen proces proti nemštvu. Uspehi so sicer skromni, vendar pa stoji država v začetku nove zgodovinske perijode. V ostalem pa je aktivizem danes takorekoč skupen program Nemcev na Češkoslovaškem. Sedaj so spori o metodah. Nemci nimajo vzroka predčasno stremeti po izpremembi večinskega razmerja, ker ravno sedanja večina izpolnjuje nemške aktualne zahteve vsaj v važnih vprašanjih.

Grške čestitke

v Atene, 8. oktobra. (Tel. »Slov.«) Grški listi posvečajo belgrajski proslavi solunske fronte obširne članke in pri tem naglašajo posebno, da se je proboja udeležilo 9 grških divizij, ki so bile za uspeh odločilne. Listi izražajo upanje, da bo opomba na to dejstvo olajšala grško-jugoslovanski sporazum, za katerega dospe Venizelos jutri v Belgrad.

Macdonald na Dunaju.

v Dunaj, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Voditelj angleške delavske stranke Ramsay Macdonald je prišel na Dunaj v spremstvu pristaša Mosleya ter njegove soproge in hčere. Macdonald je pripotoval semkaj na odhiti. Dne 18. oktobra dospe na Dunaj francoski vojni minister Painleve in bo imel tu predavanje, potem pa bo odšel v Prago.

Napredna Madjarska

v Budimpešta, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Na progah madjarskih državnih železnic bodo uvedli brezžične postaje, s katerimi bodo potnikom vseh potniških razredov dajali na razpolago program mednarodnih brezžičnih oddajnih postaj. Ze koncem oktobra bo stvar urejena na progi Budimpešta-Dunaj. Pristojbina bo znašala bo znašala za prvo uro 70 vinarjev, za daljše vožnje pa se bo znižala do 40 vinarjev na uro. Vsak sedež bo imel svojo slušalko.

Maskirani jezdec nad vstaše

v Pariz, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Časopisna agentura Fournier poroča iz gorovja Atlas v Maroku: Pred osmimi dnevi so poročale francoske predstraže, da pripravlj. 100 mož broječa četa vstašev-domačinov napad na sosedno ozemlje. Zato sta se dve četi francoskih jezdecov na kamelah maskirali kot karavano živinskih trgovcev. Orožje in strojne puške so skrili v prazen zabo. Maskirani jezdec so prodrli komaj par kilometrov, ko so jih vstaši nenadoma napadli in obkolili. Naenkrat so jezdec postavili strojne puške in napadli vstaše, od katerih so tri četrtine pobili ali ranili. Ostanek je skušal zbežati, toda zasledovali so jih neusmiljeno ter jih deloma pobili, deloma pa ujeli.

Štrajk v Kladnu

s Kladno, 8. okt. Položaj v štrajkovnem revirju v Kladnem je postal težavnejši; na nekaterih mestih je prišlo do spopada med štrajkajočimi in policijo. Mnogo delavcev so zaprli. Dnevno ima policija opravka s stavko-kazi. Delavec ne marajo popustiti in zanikajo vesti, da se vračajo na delo. Zborovanje poseča do 8000 delavcev. Tudi Moskva je poslala brzogovorne pozdrave, ki so jih zborovalci navdušeno sprejeli. Delavstvo pozivlja delavstvo cele češkoslovaške republike, naj stopi v štrajk. Delavstvo obmetuje s kamenjem tiste, ki so šli na delo. Pobitih je tudi več šip na njihovih stanovanjih. Potrebna je orožniška asistenca.

Dnevi nesreč in neugod

V Prestranku pri Postojni je v soboto ponoči nastal požar, ki je vpepelil dve hiši. Škoda znaša 350.000 lir. Domneva se, da je bil požar podtaknjen.

v Berlin, 8. okt. (Tel. »Slov.«) V nedeljo se je v Berlinu pripetila težka nesreča na cestni železnici. Na nekem križišču se je električni voz z vso silo zaletel v drugi voz cestne železnice, ki je bil natlačeno poln in ga prevrnil. 7 potnikov je bilo težko ranjenih.

v Milan, 8. okt. (Tel. »Slov.«) V Neaplju gradijo novo cesto, da se središče mesta zveže direktno s predmestjem vil Vomero. Pri tem se je v dolžini 50 metrov udrla zemlja in pokopala pod seboj oddelke delavcev. Izpod razvalin so potegnili sedem mrtvih delavcev in tri težko ranjene. Uvedla se je stroga preiskava, ker se zdi, da je nesrečo zakrivila nemarnost gradbene družbe.

v Pariz, 8. okt. (Tel. »Slov.«) Francoski kolonialni minister Perrier, ki se je prejšnji teden težko poškodoval pri neki avtomobilski nesreči, in ki leži v bolnici v Grenoblu, se je moral podvreči operaciji. Zdravniki so ugotovili, da si je Perrier zlomil roko in pretegnil kito. Operacija je dobro uspela.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 9. oktobra: Dionizij, Rustik Gislen

Zgodovinski dnevi

9. oktobra 1336: se je moral kralj Jan Luksemburški v miru v Anizi odpovedati pravicam do Korotana, Kranjske in Slovenske Krajine. — 1476 so Turki zažgali trg in samostan Podkloster, kjer se je zadušilo 200 ljudi z opatom Tomažem vred. — 1874 se je v Bernu sklenila splošna poštna zveza. — 1477 se je ustanovilo vseučilišče v Tübingenu. — 1813 se je rodil komponist Giuseppe Verdi. — 1836 se je rodil francoski komponist Camille Saint-Saëns. — 1909 je umrl ogrski pisatelj Paul Gyulai. — 1910 je umrla poljska pesnica Marija Konopnicka. — 1788 se je rodil slovenski pisatelj Jožef Kosič. — 1904 je bil kralj Peter I. Osvoboditelj maziljen v Zici.

Osebnosti

★ Profesor dr. Franc P. Kovačič prelat. Sv. oče Pij XI. je z apostolskim pismom od 28. septembra 1928 imenoval za svojega hišnega premeta (santistes romanus) č. g. bogoslovne profesorja v Mariboru dr. Franca P. Kovačiča. Ob tem visokem cerkvenem odlikovanju izrekamo čislano znanstveniku in mnogozaslusnemu kulturnemu delavcu, starosti slovenskih zgodovinarjev svoje najiskrenejše čestitke.

★ Dr. Ivan Zucco umrl. V nedeljo ob 8 jutraj je umrl v Zagrebu bivši zagrebški veliki župan dr. Ivan Zucco. Pokojnik je bil dobro znan po Istri, kjer je dolgo časa deloval. Rojen je bil dne 23. oktobra 1868 v Medulinu pri Pulju. Doktorat prava je položil l. 1894 na Dunaju. Prakticiral je najprej v pisarni dr. M. Leginje v Pulju, kjer je postal pozneje samostojen odvetnik. L. 1919 je bil interniran v južni Italiji. Fašisti so vdrli v pisarno in v stanovanje ter mu uničili vse spise in knjige. Moral je zapustiti Istro in se naseliti v Zagrebu, kjer je bil ponovno veliki župan v letih 1924 in 1925. Bil je tudi deželni poslanec in deželni odbornik v Poreču. So-

deloval je v mnogih hrvatskih listih in knjigah ter si je pridobil mnogo zaslug za istrsko ljudstvo.

★ Imenovanja. Na pravni fakulteti vseučilišča v Ljubljani je imenovan za izrednega profesorja dr. Albin Ogris, dosedaj univ. docent iste fakultete; na moškem učiteljskišču za nastavnika 6. skupine, 1. kategorije Mirko Mesojedec in na ženskem učiteljskišču za nastavnika 6. skupine, 1. kategorije Venceslav Čopič, oba učitelja in diplomirana slušatelja 4. letnika višje pedagoške šole v Zagrebu.

★ V višjo skupino je napredoval Aleksander Stojčič, redni profesor na filozofski fakulteti vseučilišča v Ljubljani.

★ V naše državljanstvo so sprejeti Anton Trebše, obč. tajnik iz Ljubljane in Ernest Rodman iz Ljubljane.

Ostale vesti

★ Razglas. Absolventi juridične fakultete, ki hočejo opraviti državoslovni državni izpit pred letošnjimi božičnimi počitnicami, opozarjam, da se javijo najkasneje do 4. decembra 1928. Prijave sprejema predsednik komisije za ta izpit v palači velikega župana ljubljanske oblasti l. nadstropje soba števil. 24 vsak torek začenši s 16. oktobrom 1928 v času od pol 12 do 12. — Ljubljana, 6. oktobra 1928. — Predsedstvo izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit v Ljubljani: Predsednik: Kremenšek, I. r.

★ Izseljevanje v Argentino. Ministrstvo socialne politike je prejelo od generalnega argentinskega konzulata v Belgradu sporočilo, da je dovoljeno priseljevanje v Argentino poleg poljedelcem sedaj tudi rokodelcem, in sicer mizarjem, kovačem, sedlarjem, mehanikom in pekomo. Delavcev za zgradbo železnice se sedaj ne potrebuje. Kdor želi iti na delo v Argentino, se mora najprej obrniti pisмено ali ustmeno na argentinski konzulat, ki se nahaja za Slovenijo v Zagrebu, da dobi predpisano vstopno dovoljenje, katero mora priložiti prošnji za izseljeniški potni list. Poleg tega dovoljenja in ostalih predpisanih osebnih dokumentov je treba priložiti prošnji za izseljeniški potni list tudi verodostojen dokaz, da je prisilcu v Argentini zasigurno delo. Za tak dokaz se bo smatralo na primer potrdilo našega konzulata ali izseljeniškega delegata v Buenos Airesu, potem pismo prosilčevega rojaka ali znanca, ki ima v Argentini dober zaslužek in ga vabi tja na delo.

★ Novi vagoni in lokomotive za Bosno. Prometno ministrstvo v Belgradu je obvestilo sarajevsko železn. ravnanstvo, da v kratkem dospe v Bosno 45 novih ozkotirnih lokomotiv za promet v Bosni in Hercegovini. Malo kasneje pa pride še 400 novih vagonov za izpolnitev ozkotirne mreže, s čimer bi bilo pomanjkanje vagonov odstranjeno. Te vagonne namerava ministrstvo naročiti v Madjarski na račun reparacij. Naročenih je še 10 vagonov, ki jih bodo preuredili v spalne vagonne na teh progah.

★ Tifus v konjiškem okraju. Iz Tepanj pri Konjicah nam poročajo, da se je tamkaj pojavil tifus. Zbolelo je šest oseb. Smrtnih slučajev doslej še ni bilo.

Dva požara na Gorenjskem

Na Bledu in Podkorenem pogorele štiri hiše in pet gospodarskih poslopij. — V obeh krajih je bilo zažgano.

V noči od sobote na nedeljo opolnoči, ko s vsi domači spali, je začelo goreti pri posestniku Janezu Korošcu v Zagorici pri Bledu. Prvi je opazil ogenj gospodar sam. Prihitei so takoj gasilci, ki so rešili živino iz hleva, gospodarskega poslopja samega pa ni bilo mogoče rešiti in je pogorelo do tal. Gasilec se je z velikim naporom komaj posrečilo otihi hišo. Janez Korošec trpi okoli 170.000 in škoda. Vsi znaki kažejo, da je bil ogenj podtaknjen.

V nedeljo zvečer proti sedmim je pa začelo goreti v vrhu gospodarskega poslopja posestnika Jožefa Mertlja, Podkorenem št. 56 pri Kranjski gori. V nekaj trenutkih je bilo vse poslopje v ognju in so plameni že objeli sosednja poslopja. Takoj je pričelo biti plat zvona in na pomoč so prihitei najprej domači gasilci, tem so takoj sledila gasilska društva iz Kranjske gore, Rateč, Dovjega in Mojsirane. Pripeljali so se z brzgalno tudi gasilci iz Bele peči (Italija) in celo Beljačani iz Avstrije so bili že pripravljeni na odhod.

Požar se je silno hitro širil. V par trenutkih je bilo v plamenih pet gospodarskih poslopij in štiri hiše, ki so popolnoma pogorele. Zgoreli so tudi razni poljedelski stroji, orodje, vozovi, vsi poljski pridelki, krma, perutnina in trije prešiči. Oškodovani so posestniki Jožef Mertelj, Ivan Petrič, Franc Cuznar, Alojzij Hribar in Jožef Benet. Škoda je zelo velika, ker so bili prizadeti posestniki zavarovali samo za malenkostne vsote. Gasilec se je z velikanskim naporom po peturnem gašenju posrečilo ogenj omejiti, sicer bi pogorela vsa vas.

Vse kaže, da je bilo tudi Podkorenem zažgano. Ljudje so silno razburjeni, ker so pričarani, da se je zopet pojavila zločinska tolpa, ki je že lani požigala po Gorenjskem.

Odkritje spomenika padlim žrtvam

Škofja Loka, 7. okt. 1928.

Škofjeloška podružnica Zveze slovenskih vojakov je danes priredila v našem mestu veliko žalno svečanost ob priliki odkritja spomenika padlim žrtvam, med njimi 159 domačinom in krog 320 tujcem. Odbor za proslavo se je osnoval pod predsedstvom g. Viktorja Žužka in g. Matevža Ziherla. Častno predsedstvo so tvorili vladni svetnik g. dr. Maraš, g. župan J. Hafner, g. župnik dr. J. Arnež, oblastni poslanec g. L. Planina in drugi. Vsekakor pa ima pri tem največ zaslug vojni kurat g. Bonač, ki je hodil bodrit in priporočat postavitve spomenika.

Slavnost se je pričela v soboto zvečer z zvonjenjem v spomin padlim vojakom. Ob 8 zvečer pa so na glavnem trgu pevci zapeli in godba domačega gas. društva zaigrala žalostinke. Ze v soboto se je vsa Loka odela v zastave, opremljene s črnim žalnim trakom. — V nedeljo ob 9 je g. Bonač bral sv. mašo za padle žrtve. Sv. maši so prisostvovali poleg svojcev tudi Orli, gasilci in šolska mladina. Po sv. maši pa se je na Spodnjem trgu razvrstil sprevod in se začel pomikati proti pokopališču ob sviranju žalostink. Spreveda so se udeležili: šolska mladina, gasilci v obilnem številu, lovci, godba, Orli z novim praporom in kras-

je od nekdanj bila znana po svoji hudobnosti.

Danes pa je cela hiša vesela, četudi se pere perilo, ker se rabi

nim vencem, ki so ga nosili Orli, ustanovniki, Prosvetno društvo, rezervni častniki, Kolo jugoslovanskih sester, svojci padlih, zastopniki domačih in inozemskih oblasti in mnogo ostalega občinstva.

Na pokopališču so bili po zaslugi g. Ziherla vojaški grobovi kar najlepše okrašeni. Slavnost je otvoril preds. Žužek z govorom, v katerem je pozdravil zastopnike Češkoslovške, Avstrije, Nemčije, Romunije in Italije, domače oblasti in vse občinstvo. Sledile so deklamacije šolske mladine in govor g. Bonača. Vmes je godba zasvirala žalostinke, pevci so pa zapeli ganljivi »Oj Doberdob« in »Usliši nas«. Nato so organizacije in drugi zastopniki položili vence: Najprej dvorna dama ga. Tavčarjeva v imenu slovenskega ženstva, nato ga. Hubadova v imenu škofjeloškega ženstva, zastopniki inozemstva, Orli, Zveza slov. vojakov in končno vse okoliške vasi.

Spomenik je umetno delo kiparja Jurkoviča. Na 3 m visokem podstavku sloni doprsni kip slovenske matere v narodni noši in s sklenjenimi rokami. Tako moli slovenska mati za padle sinove. Na spomeniku so vključena imena domačinov, ki so padli v strašni svetovni vojni. Spodaj pa se bleste verzi Otona Župančiča in Tineta Debeljaka.

S tem spomenikom se je Škofja Loka prva med slovenskimi mesti spomnila padlih žrtev in vsi tisoči, ki so v nedeljo prisostvovali žalni svečanosti, so čustvovali z besedami Debeljaka Tineta, ki jih je kot sklepno misel napisal na spomenik:

»V naši molitvi so spet vsi doma.«

★ Pretep pri ličkanju koruze. V Lahoncih pri Sv. Tomažu pri Ormožu so se pri ličkanju koruze stegli fantje. Med tepežem je bil 23-letni Janez Kocuvan tako hudo ranjen, da so ga morali prepeljati v bolnico v Ormož, kjer je umrl, ne da bi se zavedel.

★ Radi škrlatinke nameravajo zapreti zagrebške šole. V Zagrebu vedno bolj divja škrlatinka in so v osnovnih šolah ugotovili že

drugi, so mu prigovarjali. Nato veli Serjožka, da smatra pozdravljanje in vstajanje iz klopi za predsodke, in da tega ne bo več delal. Dolga Zinaida je nato pripomnila, da ga je imela vselej za vzor učenca in da ne razume, kaj ga je obsedlo. Kaj smatra koncem koncev tudi umivanje in česanje za predsodke? Serjožka je bil zopet užaljen in ni maral več govoriti. Zdaj je vstal Almakfisch, in menil, da se vsemu skupaj prav nič ne čudi, ker je to kvantitati no le izodek dobe, kvalitativno pa stoji onstran dobrega in zlega. Mnenja sem, da je isto, kar sem se sporekel z Jelnicitko, in da tudi takrat ni imelo ne repa ne glave. Vzlci prigovarjanju škrafov, je vstal Serjožka pri svojem, in večina je z njim soglašala. Samo par dečlic se je postavilo navidez na stran škrafov, in jim tudi Lina in črna Soja. Vsekakor je Soja, kakor hiša, se je oglašil Serjožka, zasikala kakor lovač motiva: fff-ffu-fffff!

Po tem dogodku je prišlo do volitev novega dijaškega komiteja. Na moje začudenje in čisto proti moji volji, so izvolili tudi mene v dijaški komite. Razen mene iz naše skupine še Silfido Dubinino. Smolo ima! Kamor izvolijo mene, izvolijo tudi njo. Nič za to. Lahko je delati z njo, nič ni kot druge deklacije. Dijaški komite je samoupravni organ. To se pravi samo po imenu. V resnici dela vsak po svoji mili volji.

Jelnicitka me je srečala na hodniku in ogovorila:

»Kdaj mislite, državljani Rjabcov, končati svojo nalogo?«

Odvrnil sem ji: »Kadar se pripravim, državljanska Kavrova, potem se bom pustil tudi izprašati.«

Ona: »Vsi so že vzeli nalogo za november, samo vi je še niste.«

»Časa je še dovolj,« sem dejal in jo mahnil dalje. Kar ne morem je trpeti. (Dalje.)

Od'omki iz dnevnika Kost e Rjabcova

N. Ognjev.

5. september l. 1923. V ta dnevnik bom beležil razne dogodke. Premenjal bi rad svoje ime Konstantin za Vladlenom (Vladimir Lenin), zakaj Kostja se jih mnogo imenuje. Vrh tega je bil Konstantin nekak turški car, zavzeti je hotel Carigrad in jaz pljunem nanj iz šestnajstega nadstropja, kakor pravi Serjožka Blinov. Včeraj sem hotel vstopiti v milico, pa so mi dejali, da pred osemnajstim letom ne gre. Torej moram čakati še dve in pol leti. Škoda!

6. septembra. Mislim sem, da si bom hudo belil glavo, kaj naj vpišem v dnevnik, a snovi je več kot dovolj. Davi sem bil pri Serjožki Blinovu. Trdil je, da prične pouk šole dvajsetega. Največje važnosti je bil najin razgovor o Lini G. Dejal je, naj nikar ne hodim z njo, češ da je popova hči, in da bi bilo zame, sinu delavnega elementa, sramota, če bi vzbujal splošno pozornost.

Rekel sem prvič, da ne vzbujam nikake splošne pozornosti, in drugič, da je Lina iz moje skupine in sedi z mano v isti šolski klopi. Zato je umljivo, da hodim z njo. Serjožka pa me je zavrnil, da tega ne dovoljuje proletarska zavest, in da imam nanjo po mnenju (menda!) škrafov (šolski delavci = učitelji) in vseh prejšnjih dijaških komitejev, zelo kvaren vpliv. Da pohajkuje z mano po cestah, namesto da bi študirala, in da samo zategadelj v ideološkem oziru tako gnije. Dalje meni Serjožka, da mora prenehati vsako potepanje z deklamacijami kot takimi, če želimo vstopiti v komso-

mol (komunistični sozuj mlodeži = omladinsko združenje). S Serjožko sem se sprl, odšel domov, in sedaj pišem to, česar mu nisem povedal. Lina ne eksistira zame kot ženska, ampak zgolj kot tovariš.

27. septembra. V naši šoli se uvaja Daltonov učni načrt. To je sistem, po katerem nimajo škrabi prav nič posla in kjer morajo učenci sami vse iztuhati. Tako sem vsaj razumel. Šolskih klopi ni več. Vsak učenec dobi določeno nalogo, ki jo mora izdelati. To nalogo mora napraviti v teku enega meseca, na njej lahko dela doma ali pa v šoli. Kadar konča, gre v laboratorij, da se o tem izpraša. V vsakem laboratoriju sedi škraab kot strokovnjak; v matematičnem laboratoriju bo čepel torej Almakfisch, v naravoslovnem pa Nikpetoč. Oni so pajki, mi pa muhe.

Sklenili smo namreč, da odslej naprej skrajšamo vse škraabe: Aleksij Maksimovič Fischer se bo poslej imenoval Almakfisch, Nikolaj Petrovič Ožigov pa Nikpetoč.

1. oktobra. Začeli so z Daltonovim učnim načrtom. Šolske klopi so vsepovsod odstranili. Samo v enem razredu še stoji. Jaz in Vanja Petuhov sva se podila ves ljubi dan po laboratoriju, tako, da nama je postalo slednjič vse skupaj preneumno. Škraabi še sami ne vedo kaj početi s tem Daltonom. Najbolj pretkan je bil Nikpetoč. Prišel je in poučeval kot vedno, samo, da nismo sedeli v šolskih klopah, ampak na dolgih mizač.

3. oktobra. Z Daltonom gre narobe. Noben človek nič ne razume, ne mi, ne škraabi. Škraabi se posvetujejo vsak večer.

Fantje pravijo, da je izumil ta načrt neki lord Dalton, buržuji. Sprašujem se: Čemu nam tak buržujski načrt? Pravijo tudi, da se je lord, ko je tuhtal ta načrt, mastil z goslimi jetrami in žolico. Zreti bi mu morali dati eno osminko posušene polenovke. Rad bi vedel, kaj bi potem izumil!

5. oktobra. Danes je nastalo veliko razburjenje v naši skupini. Stvar je bila tale: Nova škraabinja, učiteljica prirodoznanosti, Jelena Nikitišna Kavrova, nazvana Jelnicitka, je prišla k nam. Jela je razpravljati o nalogah in je nazvala celo skupino: otroci.

Pri tej priči sem vstal in jo zavrnil: »Mi nismo nobeni otroci!«

»Seveda ste otroci,« je dejala, »ne bom vas drugače nazivala.«

Pripomnil sem: »Bodite, prosim, malo bolj spoštljivi, sicer vas lahko požnemu k vragu.«

To je bilo vse kar sem govoril. Vsa skupina je bila na moji strani. Jelnicitka je postala rdeča:

»Potem pa, prosim, blagovolite zapustiti razred!«

Jaz pa nato: »Prvič ni to noben razred, ampak laboratorij, drugič se pri nas nihče ne meče iz razreda.«

Ona: »Vi ste neotesani paglavci!«

Jaz: »In vi ste kakor učiteljice iz prejšnjih časov. One so imele pravico za to.«

11. novembra. Danes je nedelja. Vršilo se je dolgo, splošno zborovanje. Najprej poročilo starega odbora. Vse je šlo ka- navadno, č- kler ni nastopil predsednik starega dijaškega komiteja, Serjožka Blinov, ki je naglašal, da sodeluje toplot zadnjič komiteju, in da se za vedno odreka kandidaturi. In vzrok? Komite ni nič drugega kot »invalid, ki šepa na berpaglah škrabov«, t. j. ne more podvzeti nič samostojnega in vse samo v soglasju s škraabi. Ker se je Serjožka zagovarjal in dejal namesto učitelja »škraabi«, jih je nekoliko takoj »ostetiralo. Pote je pričela govoriti velika Zinaida (predetojnika šole) in vprašala Serjožko, kako si to predstavlja, da se ne smejo učenci nič ozirati na škraabe, in ali jih nemara niti ne smatra za ljudi, ali pa jim priznava pravico, da se nazivajo ljudje. Serjožka Blinov je bil sila užaljen in se ni hotel več razgovarjati,

1 To je zelo zanimiva daljša črtica, ki slika učni in vzgojni sistem ruske komunistične šole. Školnije raboči = šolski delavci.

Književni oglas

Mičun M. Pavičević: »Crnogorec u Pričama i anegdota«. Knjiga druga. Strani 200. Cena 20 Din. Izdelek in papir najodličnejši. Naklada Štampanije i knjigovodstva »Zeta«, Podgorica, Crna gora. — Prva g. Pavičevićeva knjiga pod istim naslovom je bila sprejeta z največjim oduševljenjem in pozdravljena od celokupne literarne kritike in citateljske publike. Prvi naši znanstveniki in literati so izrekli o njej najboljšo sodbo.

Ta druga knjiga jo po svoji splošnosti, gloini, lepoti in raznovrstnosti daleč nadkriljuje prvo. Dobiva se v vseh knjigarnah, pred vsem pa pri izdajatelju.

40 slučajev bolezni. Radi tega nameravajo ukiniti pouk na vseh osnovnih šolah v Zagrebu, da omeje bolezen. Prihodnje dni se bo vršila večja zdravniška konferenca v svrhu pobijanja epidemije.

★ **Smrtna nesreča s puško.** Te dni se je pripetila v hrvaškem Zagorju v vasi Velikem Potočju huda nesreča. V neki kleti so delali štirje kmetje in 54-letna kmetica Marija Hrlec. Na zidu je visela puška čuvaja, ki je odšel v vinograd nabirati grozdje. Mladi kmet Marko Pečarevič je snel puško, ostali pa so se mu smejali, češ, da ne zna streljati. Kmetica Mara je stopila med vrata in dejala: »No, če znaš, pa streljaj!« Marko je res sprožil in zadel Maro v glavo, ki se je od krogle razletela na nešteto kosov. Vsaka pomoč je bila seveda zaman.

★ **Avtomobilska nesreča v Gorskem Kotarju.** Te dni se je pripetila v Brodu na Kolpi velika avtomobilska nesreča. Poštnemu avtu z več potniki je na ovinku odpovedala zavora in je padel v globino kakih 50 metrov ter se popolnoma razbil. Le srečnemu slučaju je pripisati, da ni prišlo do človeških žrtev, kajti pri ovinku so potniki in šofer odleteli iz avta. Glavni vzrok tej nesreči je iskati v slabem stanju cest v Gorskem Kotarju.

★ **Medvedje v Gorskem Kotarju.** Kakor poročajo iz Delnic, so kmetje v okolici Delnic opazili na več krajih medvede. Zveri so precej krotke in dosedaj še ne povzročajo škode. Opazili so tudi več dedvedjih mladčev.

★ **Roparski napad na železniški prog.** Daleč od Sremske Mitrovice sta v soboto dopoldne napadla dva roparja na železniški prog neko 18 letno deklico, ki sta jo zvezala in oropala. V tem trenutku je privozil brzovlak iz Beograda, nakar sta roparja zbežala in pustila deklico ležati na tiru. Strojevodja je mogel še o pravem času ustaviti vlak. Deklico so sprejeli na vlak in jo odpeljali do Sremske Mitrovice.

★ **Grozna smrti dečka na žagi.** V soboto dopoldne se je pripetila v Maksimirju v Zagrebu grozna nesreča. Šestnajstletni deček Franjo Vanjarek, doma iz Brdovec, je prišel na žago na univerzitetnem posestvu v Maksimirju. V času, ko je deček prišel na žago, ni bilo tam nikogar. Toda deček se je v svoji radovednosti, kako se požene transmisija, prišel z njo igrati tako dolgo, dokler se res ni z naglim sunkom zavrtela. Dečka, ki je stal prav blizu, je transmisija zagrabil in ga vrgla kvišku, nato pa na tla. Transmisija je dečka vrgla s tako silo, da se mu je polomilo nekaj reber ter da mu je pri padcu počila lobanja. Deček je bil takoj mrtev.

★ **Trojni umor v Sremu.** V petek zvečer je bil izvršen v vasi Budjanovcih v Sremu grozen roparski umor. Kmet Ivan Odobašić je vdrl v hišo kmeta Gjoke Judita, baje z namenom, da ugrabi njegovo hčer, znano lepoto, ki je imela nakit s sto velikimi cekini. Ko dekleta ni našel doma, je Odobašić umoril Gjoko Judita, starčka Gjoko Božića in njegovega sina Gjoko. Odobašić je odnesel vse celine in nato pobegnil. O tem roparskem umoru še manjkajo podrobnosti, ker je državno pravdnistvo v Sremski Mitrovici dobilo le kratko brzojavno poročilo. Državni pravdnik dr. Dobričić je odšel v soboto v Budjanovce in tam zasiljal priče.

ZA GOSPODE

smo založili krasne površnike, trench-coate in zimske suknje. Cene najnižje.

FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ul.

★ **Uslužbeni davek.** Finančna delegacija opozarja vse službodajalce, ki po določilih pravilnika k čl. 99. točka 6 k zakonu o neposrednih davkih plačujejo uslužbeni davek mesečno ali četrtletno, da plačajo ta davek s predpisanim seznamom najkasneje do 15. oktobra t. l. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je založila dve vrsti teh seznamov. Za večja podjetja do 32 delavcev stane pola Din 1.50, od 100 pol dalje po Din 1. Za manjša podjetja in obrate do 12 uslužbencev velja pola Din 1, od 20 pol dalje 70 par. Označite pri naročilih, katere sezname želite! Dalje je založila imenovana knjigarna Tabele za preračunavanje uslužbenega davka. Cena je 10 dinarjev. Ta je pregledno, zakonskim predpisom odgovarjajoče sestavljena in obsega natančno izračunan davek tako za dninarje (dnevno plačo), tedensko in mesečno, upoštevajoč že vse dovoljene odbitke za samca in oženjenega z ali brez otrok.

★ **Pri čiščenju lokomotiv bi kmalu živ zgorel.** V zagrebški železniški kurilnici se je v soboto dopoldne pripetila huda nesreča, ki bi kmalu zahtevala smrtno žrtev. 18 letni delavec Milan Jeličić iz Sele pri Crikvenici je ob 11 čistil lokomotivo od pepela in žerjavice,

ko se je naenkrat odprla rešetka pri peči lokomotive in na uboga delavca se je vsul velik kup žive žerjavice. Delavec je dobil hude opekline po obrazu, rokah in nogah. Na njegovo obupno vpitje so prišli drugi delavci, ki so ga rešili iz groznega položaja. Jeličiću je le malo manjkalo, pa bi kmalu živ zgorel.

★ **Pri motenjih v želodcu in črevih,** bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopoutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef«-grenčice. Sloviti zdravnik hvalijo izborna lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef«-voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ **Kantino oddaja rudnik Zabukovca pri Zalcu.** Glej oglas!

★ **Krasna izbira bluz, otroških oblek po nizki ceni.** Kristoflič-Bučar, Stari trg 9.

BARHENT

v modnih barvah in različnih vzorcih nudi v veliki izbiri
JOSIP ŠLIBAR
LJUBLJANA, Stari trg št. 21 (poleg Zalaznika).

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imata: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

○ **Svečana proslava preboja solunske fronte.** Ljubljana je včeraj na svečan način praznovala desetletnico preboja solunske fronte. V nedeljo zvečer in včeraj zjutraj so oddali topovi na Gradu častne strele, po mestu pa so bile razobešene narodne zastave. Ob 8 zjutraj se je vršila v stolnici svečana služba božja, kateri so prisostvovali zastopniki vseh oblasti. Trgovine in obrati po mestu so bili zaprti od 8 do 11. Svečano je proslavila 10-letnico preboja tudi ljubljanska vojaška posadka na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju. Po končani katoliški in pravoslavni službi božji je posadka defilirala pred komandantom dravske divizije generalom Nedičem. Defilirali so: 40 p. p., 52 p. p., orožniška četa, vojniški eskadron, četa neborcev, bolničarska četa, 16. topniški polk in pa gorske topovske baterije. Proslavi je prisostvovalo lepo število predstavnikov raznih oblasti, med katerimi smo opazili oblastnega predsednika dr. Natlačen, župana dr. Puca in pa konzularni zbor. Precej je bilo tudi občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo lepi proslavi svečanega dne.

○ **Otvoritev razstave »Tiska«.** Stanovska organizacija slovenskih grafičnih delavcev S. G. R. J., podružnica v Ljubljani je proslavila 60 letnico svojega obstoja s prireditvijo razstave tiska. Razstava vsebuje mnogo dragocenosti iz zgodovine naše literature in grafike, dalje bibliofilijskih redkosti, bogatega časopisnega materiala iz vsega sveta, lepo in jasno sliko sedanjega stanja grafične industrije, njenega razvoja in zlasti njene v Sloveniji že dosežene višine. Otvoritev se je vršila v nedeljo ob pol 11 dopoldne na velesejmskem razstavišču pred paviljonom »K«. Otvoritev so se udeležili zastopniki vseh oblasti, javnih korporacij in mnogih organizacij. Velikega župana je zastopal njegov namestnik vl. sv. dr. Andrejka, oblastni odbor predsednik dr. Natlačen, vojaške oblasti polkovnik Radovič, mestno občino župan dr. Puc, zbornico TOI podpredsednik g. Ogrin in tajnik dr. Windischer, upravo velesejma g. Dragotin Hribar in ravnatelj g. Milan Dular. Dalje so bili prisotni vsi člani konzularnega zbora, intendant narodnega gledališča g. Oton Zupančič, zastopniki Delavske zbornice, raznih delavskih strokovnih organizacij ter končno številni člani grafične in časniške organizacije. Po otvoritvi so si vsi prisotni ogledali razstavo, ki jih je po svoji pestrosti in bogatosti razstavljenega materiala resnično iznenadila in napravila nanje najboljši utis.

○ **Povratak ameriških izletnikov.** V soboto zvečer je odpotovalo iz Ljubljane 32 ameriških Slovencev, ki so preživeli letošnje poletje pri svojcih v stari domovini. Vkrkali se bodo jutri v Le Havre na znameniti brzoparnik »Ille de France« francoske paroplovne družbe »Cie. Gle. Transatlantique«. Z istim brzovlakom se je vozila preko Ljubljane večja skupina ameriških Hrvatov in Bolgarov, ki se bodo vkrkali na isti parnik.

○ **Pričetek pouka na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani.** 1. Na 1. mestni deželski osnovni šoli na Sv. Jakoba trgu št. 1 za ženske umetne in oblačilne obrti se prične pouk za vse razrede v sredo, dne 10. oktobra t. l. ob 14 dopoldne — iz vzemši III. nadalj. razred, ki bo imel pouk ob četrtkih ob 14; 2. na III. mestni deželski osnovni šoli na Vrtači (Erjavčeva c. 19) se nadaljuje vpisovanje v nedeljo, dne 7. oktobra t. l. od 9 do 12 dopoldne ter objavi vajencem (tam) spored pouka za posamezne razrede. Novovstopilši učenci prinese k vpisovanju zadnje šolsko izpričevalo in učno pogodbo.

○ **Pozor pred »mucecmeti«!** Po Ljubljani hodi po hišah okrog strank neki popolnoma zdrav mož ki berači. Izdaja se za mutca in stavljenih vprašanj ne razume. Če pa mu kdo zagrozi s stražnikom, takoj sliši in pobegne. Neka gospe je prijavila policiji, da ji je ta »mucecmet« berač ukradel zlato uro.

○ **Nevaren zločinec v pesteh ljubljanske pošte.** Pred pisarno tvrdke »Lovantec« v Kolodvor-

ski ulici št. 80 je v soboto popoldne sloneo lepo moško kolo in vzbujalo poželjive poglede raznih tatar in taticev katerih je povsod dovolj. No, in že tatar in taticev, katerih je povsod dovolj. No, in že hotel odkuriti. Ali lastnik kolesa, sluga Badolčić, je opazil skozi okno tatovo namero in je kot v pokonjeni stražnik takoj vedel, kaj mu je storiti. Skočil je hitro za tatom in s pomočjo drugega stražnika tata kmalu ujel in mu odvzel kolo. Tata so odgnali na policijo in ga tam vprašali kako in kaj. Tat je prostodušno priznal tatvino in se legitimiral z delavsko knjižico na ime Ivan Prisljan, brezposelni krojaški pomočnik rojen l. 1901 v vasi Gradu, občina Šmarje pri Jelšah. V ponedeljek zjutraj pa je dobil dozdevnega Prisljana v roke policijski »specialiste« za nepoboljšljive tatove, referent g. Močnik. Ta pa nikakor ni hotel verjeti, da je aretiranimu tatu ime ravno Prisljan in ne kako drugače. Izpraševal in zvijal ga je tako dolgo, da se je tat ugal in povedal, da je v resnici Ivan Pistotnik, rojen l. 1900 v Okornjini pri Celju in pristojen v Mozirje. Pistotnik je skrajno nevaren tat in vlačigar. Bil je že osemkrat kaznovan radi tatvine in dasi mu je šlo 28 let, je že odsedel radi tatvine nič manj kakor deset let ječe. Zadnjikrat je bil obsojen decembra l. 1923 pred mariborskim okrožnim sodiščem na šest let ječe. Toda Pistotnik je julija 1927 pobegnil iz mariborske kaznilnice, ko je delal na polju. Šel je v Avstrijo, od tam pa v Nemčijo ter se je povsod preživljal s tatvino. Nato se je vrnil v Jugoslavijo in se tu klatil po Dalmaciji. Kadar ni mogel kaj ukrasti, je pa šel s ponarejeno delavsko knjižico na občinski urad in tam prošil za podporo. Orožnikov se mu ni bilo treba bati, kajti mogel se je vedno legitimirati kot Prisljan. V Ljubljani pa se je le opeknel in bo moral še počeno sedeti za svoje številne grehe.

○ **Delikatosa trgovina Jane** priporoča svoje sveže hrenovke, šunko, sir, salame, sardine, razne likerje in drugo. Zidovska ul.

○ **Žitnih kav** je več vrst. Žika je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »Žika«.

Popoldanske obleke

zadnja pariška in dunajska moda v velour šifonu, volnenem georgetu, crep satenu, kakor tudi blago v vseh modernih variacijah za izdelavo oblik ravno kar dospelo. — P. MAGDIČ, LJUBLJANA.

Maribor

○ **Proslava desetletnice prebitja solunske fronte.** Ze na predvečer proslave je priredil tukajšnji pododbor združenja rez. častnikov in bojnikov v Unionovi dvorani akademijo, katere so se udeležili tudi mnogoštevilni zastopniki državnih, vojaških in samoupravnih oblasti z velikim županom dr. Schaubachom na čelu. Včeraj ob 9 dopoldne pa se je izvršilo v tukajšnji stolnici zahvalno bogoslužje, ki ga je imel prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin in kateremu so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, ob pol 11 pa se je pričelo na malem vojaškem vežbališču pri magdalenskem parku slovesno blagodarjenje ob prisotnosti zastopnikov civilnih, samoupravnih in vojaških oblastev ter uradov, korporativno zbranih rezervnih častnikov, gojencev in gojenk tukajšnjih osnovnih, meščanskih ter srednješolskih zavodov z gg. ravnatelji ter proforskimi oziroma učiteljskimi zbori na čelu in pa mnogoštevilno zbrana občinstva. Blagodarjenje so izvršili pred celokupno garnizijo ter po predpisanih obredih in sicer za katoliško veroizpoved garnizijski vojni duhovnik g. Pavel Zavadlal, za pravoslavno g. Trbojevič, za muslimansko pa vojak-musliman. Po izvršitvi slovesnih obredov se je vršila svečana defilacija posameznih delov tukajšnje garnizije.

○ **Kat. starešinam!** Drevi ob 20 redni občini zbor mariborskega kluba kat. akad. starešinstva v prostorih Zadrugne gospodarske banke.

○ **10. X. 1920—10. X. 1928!** Spominski večer priredijo jutri zvečer ob 20 v dvorani pri »Zamorcu« naši Korosci, ob osmi obletnici plebiscita. Korosci, Korosce, prijatelji — pridite!

○ **Posvečenje zvonov v Selnici ob Dravi** se je izvršilo preteklo nedeljo zelo slovesno ter ob veliki udeležbi ljudstva. Zvonove je posvetil prevzvišeni knezoškof dr. And. Karlin ob veliki asistenci. Ob 15 so potegnili nove zvonove v zvonik. Pri slovesnosti je sodelovala godba Katoliške omladine iz Maribora.

○ **Umrla sta:** Pregled Marija, soproga krojaškega mojstra v Rušah, stara 45 let. Pogreb danes ob pol 15 na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Novak Ivana, zasebnica, stara 77 let. Pogreb danes ob 14 na Pobrežju.

○ **Gostilničarjem!** Pristojna oblast opozarja, da je treba vložiti vse prošnje za podaljšanje policijske ure 14 dni vnaprej. Kakor izvem, ne bo policijska oblast radi raznih gostilniških prireditelj (trgate, veselice itd.) dovoljevala več podaljšanja policijske ure, kar utemeljuje s pritožbami meščanov glede razgrajanja in kaljenja nočnega miru, ki je s takimi podaljšanimi v najtesnejši zvezi.

○ **Vajeniška in pomožniška razstava.** Slov. obrtno društvo obvešča tem potom vse razstavljalce, da se vrši razdelitev diplom dne 14. t. m. ob pol 10 v društveni pisarni.

○ **Pri nedeljski tomboli,** ki so jo priredili invalidi, so zadelo posamezne dobitke: Albina Andreškova, priv. nameščena (kompletno urejena spalnica); Matija Stane, hišni oskrbnik (kuhinska oprema); Leopold Resnik, natak (kuhinska oprema); Viktor Kos, pekovski pomočnik (voz premoga) ter Elizabeta Murko, branjevka (gramofon s 6 ploščami).

○ **Tujiški promet v obmejni postaji mariborski** izkazuje v mesecu septembru sledečo sliko: Jugoslavija — prišlo 5292, odpotovalo 6223 oseb; Avstrija — prišlo 6249, odpotovalo 6590; Amerika — prišlo 35, odpotovalo 44; Albanija — prišlo 2 oseb; Bolgarija — prišlo 14, odpotovalo 107; Grčija — prišlo 3 in odpotovalo 3 oseb; Anglija — prišlo 6, odpotovalo 6; Italija prišlo 121, odpotovalo 149; Madjarska — prišlo 88, odpotovalo 100; Nemčija — prišlo 1272, odpotovalo 1076; Poljska — prišlo 193, odpotovalo 197; Rumunija — prišlo 38, odšlo 31; iz Rusije je prišlo 5 oseb; Turčija — prišlo 5 oseb; Francija — 22 prišlo, 6 od-

Volneno perilo à la dr. Jäger

moško, žensko in otroško
izdeluje tovarna
volnenega perila »Vunica« d. d. Sušak
Odpodila se takoj. — Anglo-skladišče za oelo
kraljevinu SHS se nahaja pri
Kosti Nikolić i drug, Beograd
Knez Mihajlova ulica 12.

potovalo; Češkoslovaška — 2039 prišlo, 2322 odpotovalo; Svica — 6 prišlo, 49 odpotovalo; iz ostalih držav je prišlo 94 oseb, odpotovalo pa 64. Na prvem mestu je torej od drugih držav Avstrija, na drugem Češkoslovaška, na tretjem pa Nemčija. Skupno je pripotovalo 15.567 oseb, odpotovalo pa 16.977.

○ **Ce se upijaniš.** Prišel je kmetiček v Maribor in se oglašil v »Domovinu«. Krepko je praznil kozarec za kozarcem, dokler ga niso vinski duhovi obvladali. Ko se je včeraj zjutraj prebudil, je videl, da je ob 700 Din. Tatvine so osumljene znae plice, ki so se smukale okoli uboga kmetiča in ki imajo že slične stvari na vesti. Čim zapazijo kakšnega pijančka, se mu sumljivo hitro približajo in v ljudno dvorjarijo, potem pa ga neopaženo in prav temeljito oskubijo.

○ **Delo je na razpolago pri tukajšnji Borzi** dela: 1 Ohlapcem, 15 vinčarjem, 6 majarjem, 30 kamnosekom za izdelovanje granitnih kock, 10 gozdnim delavcem, 2 usnarjema, 1 mizarju, 3 sodarjem, 2 kotlarjema, 1 klesarju, 1 tapetniku, 1 krojaču, 4 čevljarjem, 1 žagarju, 1 mlj. rju, 1 strojniku, 1 slugi, 40 pomožnim delavcem in več vajencem (mlinarske, ključavničarske, kolarske, zlatarske, mizarjske, čevljarjske in medicarske obrti). Razen tega dobijo delo: 4 gospodinj, 1 likarica, 8 kmetičkih dekel, 9 služkinj, 6 kuharic, 2 pletilki, 2 sobarici, 2 ribarici ter 1 šiviljska vajenka. — Iskalo pa je dela v času od 30. septembra do 6. oktobra 117 moških in 78 ženskih; prostih je bilo 108 službenih mest, delo je dobilo 80 oseb, apotovalo 40, odpadlo pa 34.

○ **Zdravnica dr. Klara Kukovec** ordinira od 1. oktobra v Krekovi ulici 16, Maribor.

Gostilničarska šola v Mariboru

Dne 8. oktobra 1928 se je vršila pri mariborski gostilničarski zadrugi prva seja novo ustanovljenega šolskega odbora gostilničarske šole v Mariboru. V ta odbor je zadruga povabila vse korporacije in oblasti, ki so na tem količjak zainteresirane.

V tem odboru so zastopani: 1. Za vodstvo gostilničarske šole g. prof. Franc Škof; 2. mestno občino mag. svetnik g. Franc Rodošek; 3. veliko županstvo, obrtno združenje nadzornik g. Ignacij Zložnik; 4. oblastni odbor mariborske oblasti, oblastni odbornik in posl. g. Marko Kranjc; 5. Tujsko prometno zvezo, sodni svetnik g. dr. Senjor; 6. Zbornico za TOI, zastopnik g. Rado Starman; 7. Zvezo gostilničarskih zadrug njen podnačelnik g. Matija Holc. — Gostilničarska zadruga sama pa je zastopana po svojih 8 članih-obdornikih gg. Fr. Zemljčiču, Alojziju Streharju, Josipu Serecu ter po načelniku Andreju Osetu, ki je glasom sklepa občnega zbora in šolskega odbora obenem tudi predsednik novo konstituiranega šolskega odbora.

Gostilničarska šola v Mariboru sicer obstoja in tudi deluje z najboljšim uspehom že polna 4 leta. Do sedaj jo je upravljalo šolsko veš zvo spoznamo z gostilničarsko zadrugo. Izkušnja pa se je, da zadruga sama s šolskim vodstvom ne more zadostiti vsem zahtevam in potrebam gostilničarske šole, zato se je sklenilo pri zadnjem občnem zboru povabiti k sodelovanju še zgoraj omenjene ustanove, ki naj bi pomagale sedanjo šolo izpopolnjevati in jo dvigniti na nivo, ki bo ustrezal današnjemu modernemu gostilničarskemu in hotelirskemu obratovanju ter tujskemu prometu.

Najcenejši nakup vseh

šolskih potrebščin in šolskih knjig
M. Tičar, Ljubljana

Celje

○ **Proslava 10 letnice prebitja solunske fronte** se je v Celju včeraj izvršila kar najslavnejše. Na poziv mestnega magistrata so bile skoro vse hiše v mestu okrašene z narodnimi in državnimi zastavami. Grdo izjemo je delalo le poslopje Prve hrvaške štedionice, ki si s tem seveda ni baš pridobilo simpatij slovenskega prebivalstva. Ob 9 dopoldne je bil obširni prostor Glazije poln. Tamkajšnje kratke slovesnosti so se udeležili bataljon 39. pešpolka, vsi častniki z lepim številom rezervnih tovarišev, predstavniki vseh celjskih uradov, šolska mladina in izredno veliko število občinstva. Udeležba pri tej proslavi se lahko ceni na več tisoč. Po kratkih zahvalnih molitvah, ki sta jih opravila opat celjski g. Peter Jurak in pravoslavni duhovnik g. Manojlo Cudič, je v jedrnatem govoru obudil major Miloslav M. Bojič spomin na junaka dela male srbske vojske, katere največja čast je bil prebitje solunske fronte. Govor g. majorja je vojaštvo in občinstvo spremljalo z mogočnim »Slava« padlim junakom, »Hvala!« tvorecem svobodne jugoslovanske države in »Živio!« na Nj. Veličanstvo kralja, kraljico, prestolonaslednika in ves kraljevski dom K zaključku je opravilo izvedlo strumno pozdravni pohod mimo predstavnikov vojaških in civilnih oblasti. Med proslavo je počivalo vse delo v javnih lokalah, državni uradi in šole pa so praznovali ves dan.

○ **Kalobje.** Prijazno Kalobje je bilo do zadnjega časa trdnjava radičevskih in pa samostojno kmetijskih agitatorjev. Resnici pa se ni moglo dolgo uprati in tako je tudi Kalobje razveseljivo spregledalo. Aktivnost mariborskega oblastnega odbora pod vodstvom Slovenske ljudske stranke, katere aktivnosti je baš Kalobje z gradnjo drage ceste iz St. Jurja na St. Rupert zlasti močno deložno, je odprla oči onim, ki so do sedaj stali na pram SLS v sovražnem razmerju. V nedeljo 7. t. m. sta posešla Kalobje tajnik SLS iz Celja g. Ivo Perkuh in odv. kand. g. Marjan Marolt. Po v. maši se je v mnogo premajnih prostorih mežnarji vršil nepričakovano številno obiskani sestanek prijateljev SLS. G. Perkuh je poljudno razložil veliko potrebo, da se krščansko misleče slovensko ljudstvo organizira v stranki organiziranega ljudstva, g. Marolt pa je temperamentno zavrnil laž, da bi bila SLS prodala avtonomijo in da bi bili pravi poborniki iste sedaj vsesokoli centralistično razpoloženi voditelji KDK. Zborovalci so z velikim odobravanjem spremljali obe poročili in soglasno pritrdili predlogu, da se na Kalobju osnuje krajevna organizacija SLS. Prav tako soglasno je bil izvoljen za krajevnega načelnika SLS ugledni posestnik g. Karel Jurkošek iz Ravna, za podnačelnika posestnik Miha Virant, za tajnika trgovec g. Joško Grasešeli in za gospodarja posestnik g.

Breško France iz Sv. Jakoba. Vsi aklepi so bili storjeni soglasno in ni niti na ponovni poziv tajnika SLS nihče glasoval proti. Tako je tudi Kalobje stopile odločno v veliko armado krščanskega slovenskega ljudstva in pričelo borbo proti frazerstvu in demagoštvu KDK.

Občni zbor društva „Zoo“

Društvo „Zoo“ si je že takoj v prvem letu svojega obstoja pridobilo velik ugled in zato ne bo odveč, če ob priliki poročila njegovega občnega zbora, ki se je vršil v soboto, dne 6. t. m. podamo tudi kratek pregled njegovega delovanja in že doseženih uspehov.

Občni zbor se je vršil ob pol 9 zvečer v Prešernovi sobi restavracije „Slon“. Otvoril ga je predsednik univ. prof. dr. Berko, ki je takoj brez vseh formalnosti prešel na dnevni red. Zelo natančna je bila debata o izpremembi društvenih pravil. Društveni odbor se je razširil od 6 na 12 članov. Občni zbor je dalje sklenil, da se do sedanja malenkostna članarina zviša za nekoliko, poleg rednih članov pa bo imelo društvo od sedaj naprej tudi člane utemeljitelje in člane dobrotnike.

Tajnik dr. Bevk je poročal najprej o razstavi „Zoo“ na jesenski vselejanski razstavi. Razstava se je zaključila s sijajnim moralnim in z dobrim materialnim uspehom. Tajnik se je zahvalil vsem čimteljem ter osebam, ki so materialno ali moralno podprle to razstavo. Posebne zasluge za lov živali in njihovo oskrbo ima najmarljivejši društveni član g. Leopold Eger.

Blagajnik dipl. veter. Hugo Turk je poročal o stanju blagajne. Dasi so finance društva ugodne, je vendar potrebno, da se že sedaj skripi, kje bo društvo dobilo znesek 90.000 Din, ki je potreben za prihodnjo razstavo. Ta razstava se bo vršila prihodnje leto v mnogo večjem obsegu, kakor letošnja. S hvaležnimi besedami je omenjal blagajnik velikodušnost ministrskega predsednika g. dr. Koroseca, ki je društvu poklonil znaten znesek.

Zelo zanimivo je bilo poročilo društvenega gospodarja notarja g. Hafnerja. Mrtvi inventar društva obsega: 10 velikih kletk za ptice ujele. Vsaka teh kletk ima 1 kubik meter prostornine! dalje 54 malih kletk za male ptice pet akvarijev po 100 litrov in en akvarij po 300 litrov za ribe; 4 terarije za strupene in nestrupene kače in za plazilce ter tri železne kletke za bele miši.

Društvo ima dosedaj 1 gamza, 2 ježa in 2 morska prašička. Društvo sploh ni nameravalo za enkrat rediti sesavcev. V lasti in stalni oskrbi društva je dalje 21 ptic ujed, 81 malih ptic, 19 kač, 7 plazivcev in 8 vodne ptice. Za prehrano živali porabi društvo dnevno 3 kg konjskega mesa, za ptice ujele. Za ptice žužkojede porabi pol kg kuhanega konjskega mesa, dve veliki prgišči mravljinčjih jajec, dva korenja, pest koruzne moke in okrog 100 močnatih črvov. Zrnjedce ptice hrani s črnim in svetlim semenjem, ogrščico, salatnim semenjem, prosom, konopljo in smrečnim semenjem, priplovcem in solato. Ježa dobila polže, meso in kruh, morska prašička seno, korenje in oves, gams dnevno četrt litra ovsu in 2 kg sena, strupene kače se hranijo z belimi miši, nestrupene kače s žabami in martinčki, plazivci pa z deževniki.

Med omenjenimi živalmi je društvo kot nad redkost zelo ponosno na sršenarja, pegasto sovo, udeba, ujeto in v kletki vzgojeno kukavico, na sokola selca med pevkami pa zlasti na vijolavko.

Dr. Berko je poročal nato o pripravah za novo razstavo, ki se bo vršila prihodnje leto. Društvo si bo nabavilo mnogo velikih in manjših kletk, za razne kune, jazbeca, vidro, lisico in če bo mogoče tudi za volka in medveda, dalje za razne nove ptice, tako ujele, močvirnike in pevke, več novih akvarijev in terarijev. Prihodnja razstava bo zavzemala cel vselejanski paviljon. Po tej razstavi društvo ne namerava več prirejati novih razstav, temveč namerava takoj preiti k definitivni uslovi: k osnovanju stalnega zoološkega vrta v Ljubljani. V ta namen ima pri mestni občini že rezerviran prostor, namreč zemljišče v Tivoliju med tenis-igriščem »Atene« in tivolskim ribnikom. Ta prostor je suh, raven in kar je glavno, ni močviren. Tu namerava društvo postaviti primeren paviljon, kjer bodo stalno živele oskrbovane živali. Začasno pa namerava društvo najeti vrtni paviljon na Muzejskem trgu med Kranjsko hranilnico in nunskim vrtom, kjer bo shranil svoje živali.

Pri volitvah so bili izvoljeni vsi dosedajni odborovi člani s predsednikom dr. Berkom vred, poleg njih pa je bilo izvoljenih še šest novih odbornikov, ki bodo pomagali pri obsežnem delu v društvu.

Več dobrih zidarjev

za notranja dela v novi tovarni rabi vodstvo Gradbenega podjetja ING. JOS. DEDEK v Kočevju. — Dobra kuhinja in zimska stanovanja na stavbi.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Vse predstave se vrše v dramskem gledališču.

Torek, 9. oktobra: POHUJSANJE V DOLINI SENT-FLORJANSKI. Red D.

Sreda, 10. oktobra: ROMEO IN JULIJA. Red B.

Četrtek, 11. oktobra: KUKULI. Red C.

Petek, 12. oktobra: Zaprto.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi vse p. n. abonente, da poravnajo drugi obrok svojega abonmaja najkasneje do 12. t. m.

Mariborsko gledališče

Torek, 9. oktobra ob 20: HLAPCI. Ab. B. Kuponi.

Sreda, 10. oktobra. — Zaprto.

Četrtek, 11. oktobra ob 20: MOJ OČE JE IMEL PRAV. Ab. A. Kuponi.

Mariborski gledal. abonenti se naprošajo, da poravnajo svoj oktoberski obrok najdalje do 12. t. m.

Prireditve in društvene vesti

Geodeti! 10. okt. ob 16 sestanek geodetov v medvi prehoda, vpisa, štipendij, Tehnika, Mirje. — Klub.

Otvoritevna plesna vaja obeh učiteljskih bo v torek dne 9. okt. ob 20 v Atriju Narodnega doma.

Poklicanost

Nalše se je dne 6. oktobra med 6—7 zvečer na poti od Mergentalerjeve tovarne do Sole v Mostah več metrov raznozarbnega blaga (chotta) za izdelovanje odej. Dobi se pri Ludoviku Podobniku, mag. slugi, Dunajska cesta, za artil. vojašnico, 6. vila, 4 stanovanje.

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri

Jos. Rojina, Ljubljana.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 9. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Nemščina, poučuje dr. Pišternikova. — 18:30: Olenočel, predava prof. Fr. Pengov. — 20: Pevski večer gde. Majdičeve, čl. kr. opere. G. prof. Jeraj igra: 1. Gounod-Wienavsky: Fantazija iz Faustja. 2. a) Chopin: Nocturno, b) Wieniavsky: Mazurka. — 21:30: Poročila.

Sreda, 10. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. — 18:30: Poljedelstvo, gozdarstvo, živinoreja in rudarstvo v naši državi, predava dr. V. Bohinjc. — 20: Zabavni glasbeni večer: 1. Preleški večer: poje g. Zupcec; 2. kupleti, poje g. Brandšeter; 3. Jazzband. — 21:30: Poročila.

Drugi programi

Torek, 9. oktobra.

Zagreb: 17 Zabavna glasba. — 19:30 Predavanje: Kako nastane časopis. — Breslau: 16:30 Zabavna glasba. — 12:15 Schubertova glasba. — Praga: 12:15 Opoldanski koncert orkestra. — 16:30 Jazz-orkester. — 18:55 »Jenufa«, (Janaček). — 22:20 Lalka glasba. — Leipzig: 16:30 Odlomki iz nemških spevoiger. — 20:30 Klavirski koncert. — Stuttgart: 16:15 Popoldanski koncert. — 20:15 Pester večer. — Bern: 17 in 20 Orkestralna glasba. — 20:30: Vokalna glasba. — 21:05 Orkester. — Katovice: 18 Koncert. — 19:20 Prenos iz poznanijske opere. — Frankfurt: 13 Opoldan. koncert. — 20:15 Pester večer. — Brno: 19 Orkestralna glasba. — 20:30: Vokalna glasba. — 21:05 Orkester. — Rim: 21 Instrumentalni in vokalni koncert. — Langenber: 17:45 Koncert. — 20:30 »Die Walküre«, (Wagner). — Breslau: 16 Književni pregled. — 19 Predavanje iz psihologije: Moč sugestije. — 21 Koncert sodobne glasbe. — Dunaj: 11 in 16:15 Koncert godalnega kvarteta. — 20:05 Schumannove in Brahmsove pesmi. — 21:15 Nemške narodne pesmi; nato plesna glasba. — München: 17:30 Koncert tria. — 19 Predavanje: Kako nastane javno imenje. — 19:40 Orkestralna glasba. — 21 Poljudne citraške kompozicije. — Milan: 20:50 Koncert s pestrim sporedom. — Budapest: 17:45 Citraški koncert. — 19:30 Prenos iz opere. — 21:20 Ciganska glasba.

Rabite

Tungstram

barium-elektronke

Sport

III. kolo prvenstvenih tekem I. razreda LJUBLJANA

ASK Primorje : SK Slovan 4 : 0 (2 : 0).

Ta igra, ki se je odigrala na igrišču Primorja, je ponovno pokazala, kako na šepavi podlagi je vzgoja naših igralcev. Posebno se je odlikoval gotov del občinstva, ki je z neprimernimi klici žalil igralce Slovana. Ko se je pa dogodil obsojanja vreden incident, so se udrli na igrišče znani »sportni pretepači in onemogočili miren, oz. reden potek igre do konca. Moštvo Primorja je pokazalo posebno v prvi polovici izreden elan in start na žogo. V izborni formi je bilo levo krilo Camernik, ki je vesled slabe igre halfa kmalu od začelka pripomogel z lepimi pasi k dvem golom. Tudi Jug je zadovoljil. Erman boljši pot srednji napadalec. Trček in Senica sta boljša v zvezah. Krilec kot običajno dobi, samo Slamič je malo popustil. Slovan kot celota je presenečil. Vzdržal je igro odprto in ogrožal vrata Primorja. Duša moštva Volkar je čistil in onemogočal akcijo napada Primorja. Sele, ko so ga z različni neumestnimi klici žalili gledalci, je pričel igrati precej ostro, kar so mu seveda drugi igralci vračali in s tem ustvarjali atmosfero, ki je končala z škandalom. Sodnik g. Deržaj dober, vendar pa premalo energičen, moral bi poseči po uspešnejših sredstvih, na zajeti ostro igro. Seveda, če vzamemo v obzir še razne neprilike od strani občinstva proti sodnikom na tem igrišču, mu to lahko oprostimo.

V predtekni razrezi je zmagalo Primorje z rezultatom 11 : 0 (6 : 0).

ZSK Hermes : SK Jadran 4 : 1 (2 : 0)

Zopet se je odlikoval napad Šiškarjev z lepo kombinacijsko igro, ki pa vedno pozablja glavno, namreč streljati. Jadran ni zaslužil takega poraza in bi lahko dosegel boljši rezultat, da ni posnemal nasprotnika. Pozna se pa moštvo pomanjkanje rednega treniranja.

Tekma rezerv je končala neodločno z 1 : 1.

Finalna tekma za poškodbeni fond LNP med Ilirijo : Svoboda 5 : 0 (3 : 0).

Svoboda je danes brezdvomno za Ilirijo in Primorjem najboljša moštvo Ljubljane. To je pokazala tudi nedeljska tekma. Igra je bila več ali manj odprta in parkrat je jedva uspelo igralcem Ilirije Svobodi preprečiti uspeh. Najbolj je ugajal levi branilec Svobode Novak in pa Boncelj kot krilec. Tudi napad je predvedel koristno igro. Ilirija je pa včeraj pokazala vse poprej kot pa lepo igro. Obe rezervi v zvezah igrata brez elana in volje. Kako je potreba igrati, to pričajo njih lepe poteze, vendar, ko mora zveza pokazati, za kaj pravzaprav je na tem mestu, pa odpove. Rezerva mora z elanom in ambicijo doprinesiti, kar ji manjka v rutini. Vsega tega ni nihče pokazal. Jenko na centerhalfo nemogoče. Ostala dva halfa ne prenašata igre. Odličan je pa v odbojnih strelih mladi levi branilec. Tekmo je sodil dobro g. Šneler.

II. kolo hazenske tekme Maribor : Ilirija 9 : 7 (7 : 3).

S to tekmo je Ilirija po osmih letih izgubila tudi hazensko prvenstvo Slovenije. Po igri njene družine prošlo nedeljo tudi ni bilo drugega pričakovati. Maribor, ki je imel najboljšo oporo v svoji izborni branilki, je imel nasprotni napad Ilirije, ki razen Bernikove ni ugajal. Ze pri zadnji tekmi so se pokazale hibe v napadu, ki se tudi za to odločilno tekmo niso popravile. Mariborčanke, ki so predvedle naravnost sijajno igro, so vodile do 11. min. drugega polčasa z 9 : 3. Valed silnega tempa zmucene, so popustile in Iliriji uspe v 12. min. za bitti štiri goli in znižati rezultat na 9 : 7. G. Baltezar je sodil tekmo izborno.

CELJE.

Agilni SK Celje je priredil včeraj svoj običajni sportni dan, ki je uspel v vsakem oziru.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

V mesecu avgustu t. l. je znašal naš uvoz 125.108 tone v skupni vrednosti 645.4 milj. Din. Napram juliju je uvoz po količini padel, narasel pa je v vrednosti. Napram avgustu lani je padel po količini za 5.3%, po vrednosti pa je narasel za 2.5%.

Glavni predmeti, ki smo jih v avgustu uvažali, so bili (v milj. Din; v oklepajih podatki za julij): bomb. tkanine 67.0 (48.1), voln. tkanine 43.7 (22), stroji in aparati 39.3 (62.8), tračnice in žel material 52.1 (32.5), jekl. predmeti 26.7 (25.3), sirov bombaž 17.1 (22.9), kava 16.4 (20.8), kože 13.7 (18.5), riž 13.6 (17.5), sladkor 13.4 (16.9), sol 13.1 (8.7), elektrotehni. predmeti 12.6 (13.8), premo 12.4 (21.6), prevozna sredstva 10.8 (14.7), voln. predvaja 10.8 (9.3) itd.

Skupno je znašal prvih 8 mesecev t. l. naš uvoz 5067.2 (lani v 8 mesecih 4542.9) milj. Din, izvoz pa 3.874.6 (lani 8 mes. 4.020.5) milj.

Pri istočasnem naraščanju uvoza in padanju izvoza je pasivnost naše zunanje trgovine v tej dobi narasla od 522.4 na 1.212.6 milj. Din. Zabeležiti pa moramo zanimivo in važno dejstvo, da je bila naša bilanca za avgust aktivna in sicer za 48.4 milj. Din, kar že dalj časa ni bil slučaj.

V tekočem letu je bila naša trgovinska bilanca naslednja:

	Uvoza		Izvoz	
	tis. ton	milj. Din	tis. ton	milj. Din
1927	111	607.2	354	533.4
1928				
januar	82	591.9	312	430.4
februar	86	621.7	296	439.0
marec	118	701.1	364	503.2
april	130	657.5	368	428.5
maj	161	659.5	332	481.7
jun.	136	590.8	378	454.3
jul.	138	619.5	405	498.8
avgust	126	645.4	445	693.8

Letina v mariborski oblasti

Letošnja letina je bila dosedaj srednja; žitarice so znatno bolj obrodile, kakor navadno, a jesenski pridelki so se obetali v splošnem kot jako dobri.

VINO

Vinogradi so preobloženi z grozjem, pa tudi vreme je do 10. septembra bilo jako ugodno. Toda stalno deževje je uničilo nade na dobro letino. — Zgodnje in delikatne vrste grozja so začele gniti in po vinogradih se nudi opazovalcu žalostna slika. Upati moremo kvantitativno na srednjo a kvalitativno a izpod srednje letino. — Vreme v oktobru bi moglo še marsikaj popraviti, ako ljudje ne začno prezgodaj obirati.

Početna trgatve od sedaj ni najboljša in mošt ima od 12—16% sladkorja, kislina pa do 14‰, tako, da bo treba dodajati po 3—4 kg sladkorja na 100 l mošta. — Množine mošta pa so velike. Cena mu je na mariborskem trgu in v okolici 6—8 Din za 1 l. Pozne in odporne vrste so manj napadene od gnilobe, samo ako ne bo toplote, ne bodo pravilno dozorele.

SADJE

Sadje je v okolici Maribora bogato obrodilo. Cena sortiranih, obranih jabolk je 3—4 Din za 1 kg, povpraševanje je veliko, kajti izvoz, ki znaša iz Maribora in bližnjih postaj 20—35 vagonov dnevno, pošilja naša zimska jabolka v Avstrijo in Češko, pa tudi Nemčijo se je začela zanimati v zadnjem času za naše blago. — Sadje je letos obrodilo samo v nekaterih okolišah, v krajih, ki so bolj zakriti od severnih vetrov. — Premurje, ki je lani izvozilo okrog 400 vagonov jabolk, ne bo moglo letos radi elementarnih nesreč eksportirati niti 50 vagonov. Okolica Ptuja in Ljutomer ne bo letos dosegla svojih normalnih množin.

Za otreseno sadje, ki ga rabijo za predelavo, plačujejo največ 2 Din za 1 kg.

Cene v Grazu, ki so za naš trg precej mero-dajne, so znatno višje, za lepa jabolka se tam na čebe plačuje po 80 grošev (6 Din) in še več. — Carina, ki brani dovoz je vzrok, da se cene pri nas znatno nižje, Avstriji hočejo na ta način štiti svoje sadjarstvo.

Zgodnji krompir je obrodil slabo radi prevelike suše, pozni je droben pač pa ga je mnogo. Ajda izgleda da bo dobra, ako ne pride kmalu slana. Proso je tudi lepo obrodilo. Cena krompirja je okrog 2 Din za 1 kg.

SK Celje : ISSK Maribor (rez.) 1 : 0.

Mariborčani, ki so nastopili samo ojačeni s Kirbišem v sredi, so predvedli lepo igro in je Celje dosegel zmago malo pred koncem iz 11 metrovke.

LHP : Edinost 16 : 7 (9 : 5).

Hazenska podzveza je postavila nekakšno reprezentanco proti Edinosti in s tem nudila Celjskim sportnikom izreden užitek.

MARIBOR.

SD Rapid : SK Ptuj 3 : 0, p. l.

K tej tekmi Ptuj ni nastopil in jo izgubil per forfeit.

SK Železničarji : SK Svoboda 3 : 0 (1 : 0).

Železničarji so z lahkoto odpravili Svobodo.

ZAOREB:

Gradjanaki : Viktorija 3 : 0 (1 : 0).

Rezultat ne odgovarja poteku igre in bi Viktorija z malo odločnosti pred golom dosegla zmago.

Železničarji : Concordija 3 : 1 (1 : 1).

Steer je Concordija igrala brez Percha in skoro celo igro z 10 ljudmi, vendar je predvedla tako slabo igro, da ji obetajo zadnje mesto v prvem razredu.

Hašk : Sparta 6 : 2 (2 : 1).

Hašk je predvedel koristno igro, ki se mu je tudi izplačala.

Croatia : Derby 6 : 1 (4 : 1).

Derby je izgubil svoje najboljšie igrače, tako da tvorijo prvo moštvo sami rezervisti, ki niso mogli nuditi resnega odpora Croatiji.

Motociklistične tekme,

ki so se vršile v Cernomeru, so prinesle sijajen rekord: ena runda približno 800 metrov 33 sekund.

Te tekme je poseto tudi večje število inozemskih vozačev. V glavni dirki na 16 km se je težje ponesrečil prvak Zagreba A. Štrban in vsled te nezgode je zmagal J. Opawsky (Dunaj) v času 11.32 min.

FINANCIRANJE KONZUMA V ZAGREBU.

Gradjanska dioniška Štedion, Daruvar, kolo za štednjo i vjerisjue je osnovak: v Zagrebu oddelek za finansiranje konsuma po ljubljanskem vzgledu. — Zavod je znan tudi v Ljubljani ravno radi omenjenega kola in ima tudi podružnico (kapital znaša 1 milj. Din, rez. 0.04 milj., dividenda za 1926 5 Din za delnico nom. 62.50 Din, ust. 1908). Oddelek za finansiranje konsuma bo dajal brezobrestna posojila, za kalera bo mogoče kupiti blago, odplačevala pa se bodo v obrokih. Zaenkrat je pristopilo k temu finansiranju 29 zagrebških večjih in manjših tvrdk.

Promet na zagrebški borzi. V teku prvih 9 mesecev t. l. je znašal devizni promet na zagrebški borzi 2.637.8 milj. Din (1927 2.238.2, 1926 2.804.5); pripominjamo, da je v prvih 9 mesecih letos znašal promet na ljubljanski borzi 683 milj. Din. Devizni promet je napram lanskemu letu torej v Zagrebu nazadoval. Vidi pa se vpliv ljubljanske borze: dočim je znašal v prvem četrtletju letos promet 749, je znašal lani 804.2, v 2. je bilo prometa 707.7, lani 841 in v 3. 631, oz. lani 598 milj. Din. Iz teh podatkov je razvidno, da je promet letos napram lani nazadoval samo radi osnovanja ljubljanske borze, dočim je v 3. četrtletju, ko v podatkih za 1927 ni več slovenskega prometa, napram lanskemu letu nazadoval. Efektini promet je bil večji kakor lani: znašal je v prvih 9 mesecih 269.1 milj. Dn napram 182.8 v odgovarjajoči dobi 1927, oz. 175.4 milj. za 1926.

Nova tekstilna industrija v Belgradu. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo osnovanje tvrdke: »Ake. fabrika vunenih tkanina a. d. c. Belgrad. — Nova tvrdka bo prevzela in povečala sedanjo tovarno volnenih tkanin, ki je last d. d. Neimar v Belgradu. Ta družba je tudi med osnovatelji nove. Kapital znaša 12 milj. Din (24.000 delnic nominalne 500); vplača se 200 Din la 80 Din utemeljitelnih stroškov dok. emisije do 31. marca 1929, ostala vsote se plača tekom leta dni.

Borze

Dne 8. oktobra 1928

DENAR

Naše borze zaradi proslave proboja solunske borze niso poslovale.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.70, Dunaj 73.08, London 25.195, Newyork 519.55, Pariz 20.30, Praga 15.395, Trst 27.23.

Trst. Zagreb 33.54—33.67, London 92.44—92.56, Pariz 74.60—74.75, Newyork 19.05—19.06.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49 Valute: dinar 12.47.

VREDNOSTNI PAPIRIJL

Radi državnega praznika niso poslovale borze v Belgradu. Novem Sadu in Zagrebu.

Dunaj. Podon.-savska-jadran 84.75, Zivno 123, Alpine 44.10, Trbovlje 61.25, Kranj. industr. 88, Gutmann 24.50, Slavonija 0.60.

Žito

Radi državnega praznika naše borze niso poslovale, vendar je pšenica ponovno močno poskočila, tako da danes ni bilo dobiti gornjebaške pšenice izpod 257.50 Din najbrže v zvezi z napovedanim izenačenjem cen koroze in pšenice, o katerem smo poročali v nedelji. Številki. V ostalih artiklih je položaj neizpremenjen.

Hmelj

Žatec, CSR. 4. okt. (Tedenko poročilo). Nakupovanje na deželi je bilo ta teden precej živahno. Vsí nakupi pret. tedna znašajo par sto stotov. »Sazer Hopfen- und Brauerzeitung« cenl, da je bilo od producentov sedaj nakupljenih na deželi ca. 40—45.000 starih stotov. Cene so popustile in se gibljejo med 2000—2200 Kt za 50 kg. V tranzitnem hmelju ni prišlo do večjega prometa. Haliranih dosedaj 15.169 stotov po 50 kg.

Nürnberg, 6. okt. V spaltskem okraju je bil prodan po poročilu »Sazer Hopfen- und Brauerzeitung«, ves pridelek v druge roke; dosedaj še ne zabeležen rekord. Ves promet v mesecu septembru je znašal 5800 bal (lani 5800 bal). Položaj je v splošnem mirnejši. Dovozi so znašali ta teden 500 bal, promet 300. Tendence izrazito slaba. Cene popuščajo naprej. Notirajo: Markt I. 140—170, srednji 110—130, slab 90—100, gorski 180—200, allertau signiran I. 240—270, srednji 210—230, slab 170—200, virmenberški 220—240, srednji 190 do 210; izbrano blago nad notico.

I. dirka: motorji do 250 ccm, dolžina 8 km, 10 rund: 1. Opawsky 6.28, 2. Stajič 6.30, 3. Stieger 6.32.

II. dirka: 1. Kithar 9.19, 2. Mesner 9.43, 3. Opawsky, kateri je došel v teku na cilj, ker je imel defekt tik pred ciljem.

III. dirka potniških motorjev brez ozira na moč motorja: 1. Sildhabel 6.14, 2. Cihag, 3. Stieger.

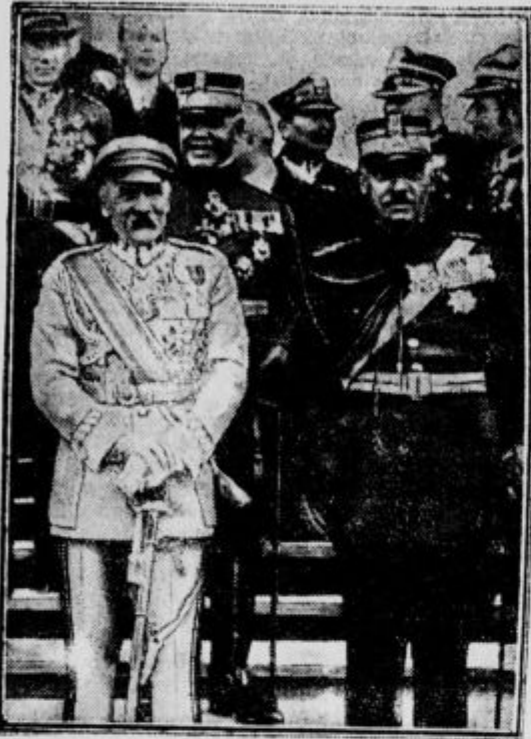
IV. dirka in glavna do 50 ccm na 16 km, 20 krogov: Pri tej dirki se je težko ponesrečil Štrban, potem ko je postavil rekord 800 m v 33 sek.

1. Opawsky 11.32 min., 2. Stieger, 3. Sildhabel.

Sveta življenja in vrvenje

S „Zeppelinom“ preko morja

Nemški narod doživlja velike trenutke: Dr. Eckener, najboljši nem. zrakoplov. strokovnjak, se pripravlja, da z novim orjaškim nemškim zrakoplovom »Graf Zeppelin« pred očmi vsega sveta ponese ponosno nemško trgovinsko zastavo preko Oceana v Novi svet in se po isti poti tudi povrne v domovino. To nima več biti samo posamezno drzno sportno pod-

Maršal Pilsudski in romunski vojni minister Angelesco, ki sta se te dni dogovorila glede udržitve poljsko-romunske meje proti Rusiji. Pogajanjem so prisostvovali odlični romunski generali.

jetje, marveč prvi resni poizkus za redno preokooceansko zračno zvezo. Ob tej priliki se bodo Nemci z grenko samozavestjo spominjali prvega Zeppelina, ki so ga poslali v Ameriko, ne kot svoboden narod, ne iz lastne volje in v lastne cilje, marveč kot stiskani dolžniki na račun vojne odškodnine. Kak razloček med tedaj in sedaj, kak mogočen politični in gospodarski napredek!

Vse izkušnje z Zeppelini in posebno tudi prve poizkusne vožnje novega »Zeppelina« pričajo, da sta ta nemški sestav in delo izredno zanesljiva in trdna, tako da je po človeški sodbi uspeh preokooceanskega poleta vnaprej zagotovljen. Zanimivo je, kaj o tem poletu meni dr. Eckener sam. Poročevalcem je izjavil:

»Za polet bomo potrebovali 50 do 80 ur. Vse je odvisno od vetra in vremena, kajti zračna plovba je vremenska plovba. Ravnavati se je treba po vremenskih razmerah. Seveda bi najraje izbral najkrajšo pot preko Oceana in bi se v tem slučaju ne zbal slabega vremena preko kopnega. To bi bila severna pot ali tako imenovani »največji krog«. Pluli bi preko Nizozemske, srednje Anglije in severne Irske; potem v severnem loku čez Atlantik do Nove Fundlandije ter ob obali čez Boston v New York. Toda žal je ravno na tej progi večinoma slabo vreme, tako da je ta najidealnejša proga v najredkejšem slučaju mogoča. Potem si je treba iskati druge poti, bodisi više proti severu — kar se zgodi večinoma — ali pa niže proti jugu. Tako smo krenili proti jugu čez Azore tudi tedaj z »Z. R. 3«.

Predvsem treba vedeti, da imamo preko kopnega do obale 9 ur vožnje; pravi polet preko morja, ki se da morda primerjati s paroplovbo, bo pa trajal približno 45 do 70 ur. Nazaj gre mnogo hitreje, ker imamo potem veter večinoma za hrbtom, tako da bo Zeppelin zmagal pot pač v dveh dneh. Ta ugodnost ima seveda pri poletu v Ameriko nasprotni učinek. Treba je le pogledati ogromne ploskve zrakoplova, da se razume, kako veliko vlogo igra pri njem veter. Če bi imeli proti sebi poprečno le veter 8 m na sekundo — pri vožnji z »Z. R. 3« nam je bil več ur nasproti veter 14 m na sekundo — pomenja to zmanjšanje hitrosti za približno 30 km na uro ali od 120 km na 90 kilometrov. Na povratku pa veter seveda hi-

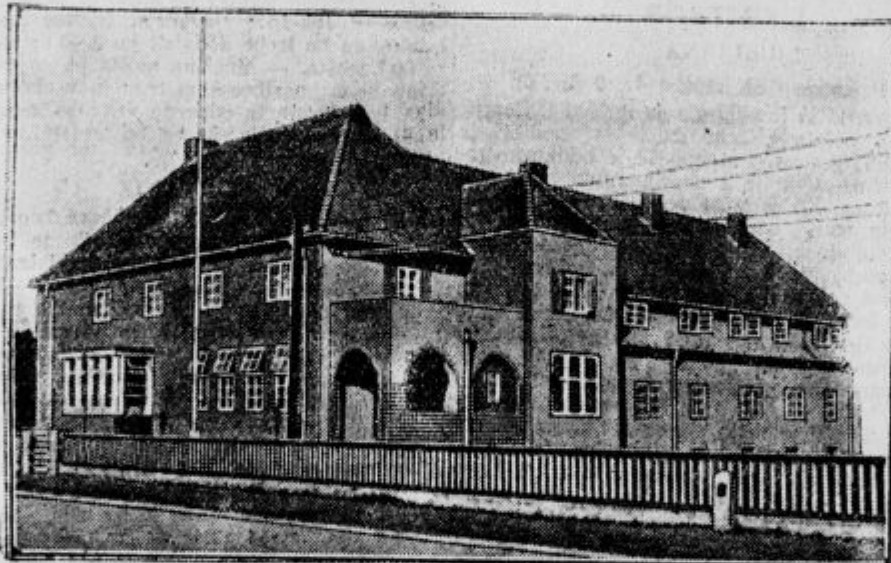
trost temu primerno zviša. Preko Oceana bomo leteli redno v višini 300 do 350 metrov. Pri nasprotnem vetru je treba leteti niže, ker je veter v višini jačji. Posebne vremenske službe nismo uredili in se bomo držali normalnih poročil, ki jih dobivajo parniki.

Zelo lahko se zgodi, da dalj časa ne bo čuti o nas nobenega glasu. Tudi pri »Z. R. 3« je bilo tako — začelo se je zvečer in je trajalo 9—10 ur. Vzrok je v ozračju Zalivskega toka, ki je vedno prenasičen z elektriko in se vsak hip sproži nevihta; a tudi brez prave nevihte je le s težavo mogoče skozi. V območje Zalivskega toka bomo dospeli približno v 40 urah. Če tedaj nenadoma izostanejo naša poročila, se nikari takoj vznemirjati. Zrakoplov je varno zgrajen in še večji in močnejši nego »Z. R. 3«. Imamo pet strojev in nam ne bi bilo hudega, tudi če bi dva motorja popolnoma odrekla. Tudi če bi pri krmilu nastal kak nered, imamo še rezervno krmilo. A pravi zrakoplovni del ima plošče kakor kak parnik. Če bi se tri teh celic poškodovale — kar se pri Zeppelinu še nikdar ni zgodilo — se bomo še vedno vozili.

Posadka na krovu se menja vsake štiri ure — vsa mesta so trikrat zasedena, to je trikrat 13 mož. Posadka ima svoje lastne prostore in more med odmorom počivati. Življenje na zrakoplovu je urejeno popolnoma demokratsko in dobiva moštvo enako hrano kakor plačujoči potniki.

Med Malajci

Težko je danes najti človeško pleme, kamor ne bi bili prodrl vsaj prvi, daljni žarki civilizacije. Toda tudi Malajci na velikem tihomorskem otoku Borneo niso več tisti divjaki, kakor jih poznamo iz raznih mladinskih in ljudskih povesti ter potopisov. Pohlep belega plemena za dobičkom se je polastil njihovih naravnih zakladov in jim v zameno prinesel civilizacijo, ki je pa seveda v mnogočem nevredna svojega imena. O sedanjih razmerah na Borneu pripoveduje Theodore Ruete v letoš. majskem zvezku londonske »The English Review«:

Prva nemška delavska visoka šola, ki so jo pravkar otvorili v Harrisfeldu pri Flessburgu. Glavni predmeti bodo državno pravo, delovno pravo in zgodovina gospodarstva.

V sarawaškem pristanišču veje lahen, osvežujoč veter; tropsko nebo je modro in jasno in enako modro in prozorno je morje. Z naše petrolejske ladje moremo opazovati gibe potapljača na morskem dnu, ki ima nalogo, da zveže ladijske črpalke po 9 palcev široki cevi s podmorskimi cevmi, po katerih teče petrolej s kopnega naravnost v ladijski tank. V tem delu Sarawaka so odkrili petrolejske vrelce pred nekaj leti. Toda izkoriščanje je bilo skoraj nemogoče, ker ob obali ni bilo riti enega uporabnega pristanišča. Temu so odpomogli na ta način, da so petrolej po ceveh napeljali tako daleč v morje, da more tudi največja ladja dospeti zraven in potem na najenostavnejši način napolniti svoje tanke.

Odkar se je zvedelo, da se v Sarawaku in na ostalem Borneu nahaja petrolej, so začeli tej ljubki deželi rože mogote takoj posvečati veliko pozornost. Neomejeno oblast izvršuje britanski radšah. Sedanji vladar je tretji svoje rodu; potomec je pomorskega pustolovca sir Jamesa Brookeja, ki si je podvrnil malajske pirate v letih 1838. do 1841. Kasneje mu je dovolil sultan severnega dela Bornejskega otoka, da se na njegovem severozapadnem voglu trajno naseli. Ozemlje so njegovi nasledniki še razširili in je danes približno tako veliko, kakor Anglija in Wales skupaj. Radšah je drugače v svoji vladbi popolnoma neodvisen. le vojne ne sme napovedati in sklepati pogodb z drugimi državami brez dovoljenja Velike Britanije.

Ko človek prvič pristane v Sarawaku, ima čut, da je zgodba o raju resnična in da je moral biti raj prav tu. Topli, vlažni zrak je prenasičen z dišavami bohotnega rastlinja. Živopisani ptiči poletavajo po zraku, a med zelenjem blesti čarobno cvetje.

Se pred malo rodovi so bili prebivalci notranjih goratih predelov trdovratni lovci na človeške glave in šele razne ekspedicije so ta običaj zatirale. Pri teh plemenih, ki so drugače

prav prijetni ljudje, nobenega fanta niso cenili za moža, dokler ni mogel pokazati vsaj ene glave, ki jo je odsekal z ramen katkega rojaka. Mnogokrat so vzpodbujale k takemu krvave mu lovu izvoljenke, ki so se iz fantov norčevale, češ, da sploh niso možje. Glava zato med temi ljudmi nikomur ni bila varna na ramenih.

Sarawaški prebivalci se še danes kot orožja poslužujejo votlega trsta z operjimi in

Veliki šahovski mojster Bogoljubov, ki je pravkar zmagal v šahovskem turnirju za častno nagrado mesta Berlina.

zastrupljenimi pšicami. Vsako živo bitje, ki ga zadene taka pšica, je zapisano smrti. To orožje je domačinom nujno potrebno posebno za lov na divje prešiče. Strup se ne razširi po vsem telesu ustreljene živali, marveč deluje le na srce. Rano izrežejo, ostalo meso je potem brez nevarnosti užitno. — Nadaljnje orožje sarawaških Malajcev je sulica in bodalo. Razen orožja nosi Malajec s seboj tudi vse ostalo premoženje, ker se družine neprestano selijo iz kraja v kraj. Hranijo se z rižem, divjačino, ribami, oljem in zelišči.

Ob navadnih dneh nosijo moški okoli ledij samo kos platna, ob slovesnih prilikah pa oblečejo manchesterske hlače ali z zlatom in »rebrom« vezeni sarong ter bombažev jopič brez rokavov. Tudi ženske nosijo okoli ledij kratek predpasnik, po vrhu pa okoli zgornjega telesa ovijejo rotang. Proti solncu se zaščitijo z ogromnimi klobuki, spletenimi iz vlaken palmovih peres.

našli v neki cerkvi molitvenik, v njem pa umazan roman. To je nekdo povedal nadškofu Salisbury-ju in dodal: »Dokaz človeške slabosti!« — »Recite raje — dokaz pridigarjeve slabosti!« — je rekel nadškof. — Za enak dokaz bi mogle veljati steklenice z močnimi piščami, ki so jih našli tod in tam po cerkvenih klopih. V eni izmed londonskih cerkva so našli v teku zadnjih treh mesecev naslednje pozabljene predmete: 27 žepnih robcev, 1 baržunasto čepico, 2 steklenici parfuma, 1 dišavnico, 11 dežnikov, 5 jabolk, pol škatle čokolade, 9 čopov za pudranje, svileno nogavično podvezo, 1 lutko, 3 izprehodne palice, 3 glavnike in 1 steklenico za ogrevanje. Poleg tega je bilo še par neznanih najdb: umetno zobovje in steznik! Tudi svojega malega psička pozabi tod in tam kaka vernica v cerkvi. Da — pripeti se, da kdo pozabi v cerkvi otroka, toda vselej se hitro oglasijo zanj in ga odneso.

Berlinski šahovski mojster Šamisch, ki je v berlinskem šahovskem turnirju podlegel Bogoljubovu.

V dveh — treh vrstah

List glej na snago. Nemški časniški založniki so na svojem sobotnem zborovanju soglasno sklenili, da se mora vsakršna reklama najstrožje izključiti iz uredniškega lista. Objave in oglasi med tekstom škodujejo veljavi uredniškega dela in ugledu lista.

Zima v Bolgariji. V Bolgariji je temperatura padla pod ničlo. Mraz je povzročil na polju in vrtovih mnogo škode.

Nevarna zračna vožnja. Avstrijskemu trolatornemu, potniškemu letalu »Österreich« se je na poletu v Berlin nad Znojmom zlomil propeler, ki je pri padcu odtrgal tudi stranski motor. Pilot Hausmeier pa je ohranil hladnokrvnost in se vrnil na letališče v Aspern, kjer je varno pristal. Izvrsno je služila pri tem brezlična brzopletna naprava.

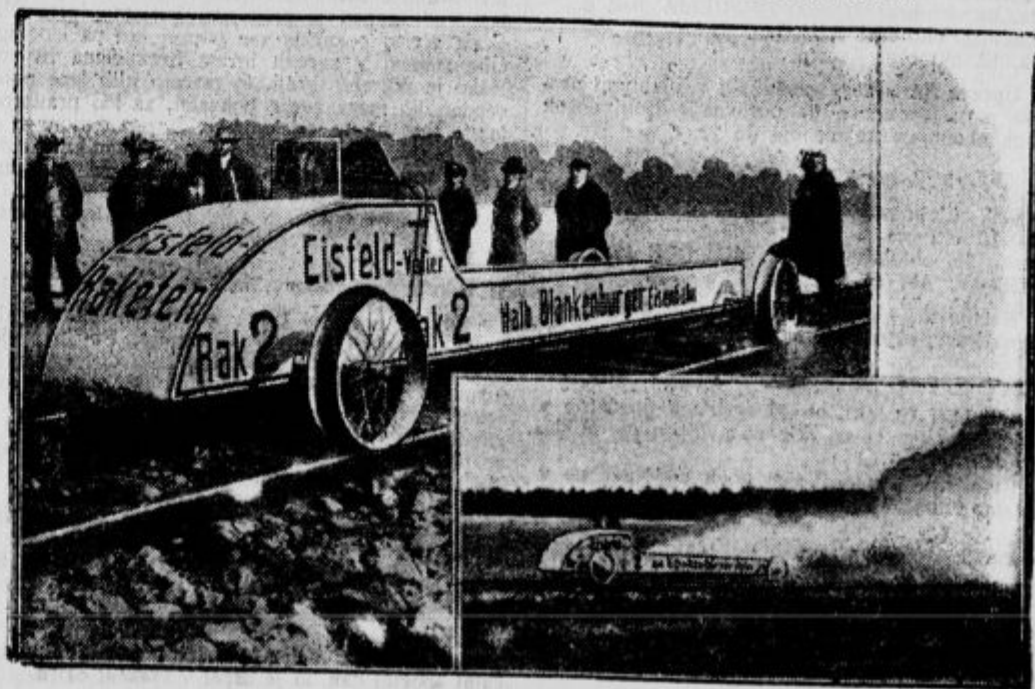
Ženska v politiki. Angleška delav. stranka je izvolila za namestnico strankinega predsednika miss Suzan Lawrence. M. Lawrence je članica parlamenta za londonsko okolico.

Katoliški mesečnik na Kitajskem. V Hongkongu je pravkar izšla prva številka kitajskega katoliškega mesečnika »Kungkaopo«, ki prinaša tudi slike. Urejujeta ga en italijanski in en katoliški duhovnik.

Komunistično presenečenje v berlinskem radiu. Minulo soboto je imel berlinski radio na programu pacifistični govor socialističnega urednika Schwartza. Namesto tega so pa dobili poslušalci po kratkem uvodu hud komunistični agitacijski govor. Komunisti so pravega Schwartza pred govorom z zvijačo in silo odpeljali izven Berlina, njihov govornik pa se je s Schwartzovim spisanim govorom v radiu predstavil kot Schwartz in po odhodu napovedovalca govoril svoj propagandni govor.

100.000 tekstilnih delavcev štrajka v Lodzu; štrajku se je priključilo tudi krščansko in narodno socialno delavstvo. 90 obratov počiva. Dosedanja pogojanja niso imela uspeha; mir se ni kršil.

Pravda zaradi fosgena. Hamburško državno sodišče je brezpogojno odbilo vse tožbe oškodovancev o priliki fosgenske katastrofe v Hamburgu, v katerih so zahtevali odškodnino. Razsodba pravi, da je podjetje pri shrambi fosgena zadostilo vsem predpisom in ga zato ne zadene nobena krivda.

Eisfeld-Valier-ov raketni avto pred startom. Voz je ves iz kovin.

Baron Hünefeld, znani nemški preokooceanski letalec, ki je minoli teden po startu iz Kalkutte v Siam izgubil in ni o njem nobene vesti.

Za duha in srce

Cello koncert

Koncert cellista g. Sedlbauerja v Ptuj s so- delovanjem matičnega klavirskega tria je pokazal, da se glasba v Ptuj zelo skrbno goji, da ima po- družnica Glasbene Matice izvrstne moči. Trio je nastopil z Beethovnov skladbo v B-duru. Na gosli je igral ravnatelj ptujke Glasbene Matice g. Pa- hor, in se izkazal za tehnično spretnega, točnega, pa tudi čustveno ognjevitnega umetnika. Na cello je igral g. Sedlbauer. Na klavirju je spre- mljala gđ. Anka Stöhr, ki je navzlic ogromni ali in debeli gostoti, kakor jo ima ptujski klavir v svojem glasu — saj je klavir večji, kakor ga ima Glasbena Matica v Ljubljani v Unionski dvorani — z vso obzirnostjo in tenkočutnostjo skrbela za to, da sta se godali kot zlati niti iz vsega glasbenega vr- veža vedno jasno odražali. Posebno pozornost smo to pe- zljivo skrb spremljevalke sledili v solistovskih nastopih cellista g. Sedlbauerja. Morda je dosegla vrhunec v Goensovem scherzu, v čigar plastični, jasni kar srboriti glasbi je spremljanje lahno, gib- ko drobentelo, ko da po konicah prstov urno sto- pica.

Beethovnov trio je bil podan dostojno, da smo ga z užitkom poslušali. Seveda smo bili predvsem pozorni na cellista, ki je nosil težo in vročino ve- čera. Veseli smo bili njegovega mehkega, pa hkrati polnega, nasičenega tona. G. Sedlbauer ni bil samo točen reproducent not s čisto intonacijo, temveč je te brezosebne prvine ogrel z osebno toploto. Po-

sežno razvit čut — se zdi — ima za drobno ljub- kost in nežnost, pa tudi za širokost. Krasno se je n. pr. razpletal široki dvogovor med gosli in g. Pa- horja in cello: ženska čustvena nežnost, ki se ljubko ovija moške postavnosti.

Sukova Balada je tragična reč z ogromnim patosom, njegova Serejada je pa nje živo nasprotje, izrazita češka glasba, zelo enovita, z odličnim rit- mom, jasnimi glasbenimi mislimi — kakor višinski planinski zrak so dehtive — navzlic lahkotnosti pa veliko vsebine. Začetni motivi obljubajo v spremljanju nekoliko zaslanjani srednji del in prav v koncu plavajo nad dušo, v mehki sen se pogre- zajočo.

Za Lalojev D-molov koncert je bilo treba veliko tehnične izurjenosti. Nepristana napetost, ki jo zahteva ta, v kraljevskem veličju se razpreza- joči, niti za hip ne popuščajajoč močniji, morda nekoliko narejeni, sam vase zavérovani patos, ne preneha niti takrat ne, ko se začne prijetnejše, ži- vajneje gibanje; velika brzinska nasprotja v sred- njem delu zahtevajo močno izurjenega, pa tudi v čustveno plat se dobro vživljajočega igravca. — To čustveno plat je tako podal, da je od vse te veli- častnosti na srca že kar legala bolelost.

Ce omenimo še Bachovo Arijo, ki nje širino komaj pregledaš, Hilmerovo mehko, zelo nežno stvarco, pa Goensov že omenjeni, vsaj tehnično, vražji ples, ki pa je navzlic čudovi- temu viharnemu poteku jasn, vro zajemljiv, smo najvažnejše vise omenili. Samo to še pridenimo, da se mlademu umetniku v najsilnejšem bežnem zaletu nobena nota ne izgubi in da mu tudi v naj- hitrejšem teku cello še vedno poje. — Koncert je bil prav dobro obiskan.

—

Koncert „Grafike“

Za proslavo 60 letnice obstoja grafične orga- nizacije v Sloveniji je pevski odsek »Grafike« v soboto 6. t. m. priredil v Unionski pevski koncert pod vodstvom prof. A. Gröbminga. Spored je šel 15 skladb Prelovcva, Heidericha, Schwaba, Jere- ba, Premrla, Ravnika, Mirka, Adamiča, dalje Go- lovcva; g. M. Rus je pel Strauß in Schuberta. — »Grafika« vztrajno napreduje pod vodstvom odlič- nega zborovodje prof. Gröbminga. Ima lepo izgo- varjavo, čisto intonacijo, precej izenačeno in čiste glasove ter je ubogljiv instrument vodji. Ta pro- gram in njega točna izvedba sta jo vvrstila med naše boljše zborove. »Grafika« in njen pevovodja sta žela za svoje delo navdušen aplavz. G. M. Rus je pevec odličnih kvalitit, kakor smo že večkrat z veseljem ugotovili. Pel je solopartije v Jerebovi »Pelni rož« in pri Straubertovi »Podolnicici«, ob klavirju pa je pel Straubertovi »Nočni izprehodi« in »Sen v mraku« ter Schubertovo »Noč«, pri čemer je pokazal sijajen glasovni material, skrbno šolo in visoko umetniško inteligenco. Zeleti bi bilo, da naši zbori sežejo tudi po najmodernejših skladbah. Čuditi se je, zakaj se Kogoj i. dr. ne izvajajo. V.

Kukuli

Veseloigra v treh dejanjih. Spisal V. A. Ja- ger-Schmidt. Poslovenil Fr. Sturm. Režiser prof. O. Šest.

Kdor hodi vsaj dve, tri leta v gledališče, si je bil že po prvem dejanju na jasnem, da prinaša »Kukuli« pogrebe motive mnogih znanih, pa nepri- meren boljše veseloigra. Splošno so se imenovala imena kot Pegica, Pygmalion itd. Če upoštevamo,

da je delo še francosko, nam je nerazumljiva nedu- hovita situacijska komika in povečini neigljani dia- log. Dasi je osnova igre ta, da se v jedru docela pokvarjena, v oblikah pa blazirani boljši svet ne- prestano zgraža od naravno prostostjo napolevci- vizirane »Kukuli« od tam nekje z Vzhoda, tedaj lahko mo moralistična osnova, je njena obdelava groba, polna ne baš civiliziranih dovtipov in do- cela kabaretno blago, ki ga nam ni treba. Danes nam je všeč jazz-band — in »Kukuli« prav zato, ker smrdi po kolonijah. Uspeh igre je bil ta, da je njeno eksotično cvetje pobralo mlado občinstvo na stojiščih in ga trsilo že tisti večer po ulicah. Če so našemu občinstvu všeč take stvari, prav, ču- dim pa se razsodnosti našega cenzorja, kdorkoli je že. Igra je srednje dobro pripravljena, izdelava je še dovolj dostojna. Naslovno vlogo je igrala ga. Nablocka.

* * *

Glasbena polemika. Prejeli smo in objavljamo: »Z ozirom na anonimni članek v »Slovenču« z dne 7. t. m., stran 9, pod zaglavjem »K fašistovski politiki« »Jutrove« glasbene kritike prosim, da v prvi pri- hodnji številki objavite na istem mestu konstatcijo, da nimam jaz osebno s koncertno poslovalnico Glasbene Matice nobenih, razen poslovnih zvez ter da torej ne vplivam na izbero, priredbo in evtl. kulturno politiko ljubljanskih koncertov, kaj še, da bi mel v rokah aranžma koncertov, kakor mi pod- tikuje člankar, in o čemer se lahko vsak trenutek prepričate. Da se vsi predprodaja vstopnic za kon- certe v Matični knjižarni (na kar menda čika do- pis), nima z aranžmajem ali izbero koncertov v ostalem nič opraviti.« — L. M. Škerjanc, prof. drž.

—

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase stro- go trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je prilože- na znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službodob

Izurjene šteparice

ki so že bile zaposlene v mehaničnem obratu, se sprejmejo v trajno zapo- sleženje pri finem blagu pri Zagrebački tvornici ci- pela d. d., Zagreb, Nova ves 11.

Pletiljke

izurjenih, deset, sprejme takoj za stalno. — Ciril Vajt, Kranj.

Ščipalca na stroj

(Maschinen Zwicker) za goodyear - in macak - blago z dolgoletno prak- so išče pod dobrimi po- goji za trajno zaposlenje Zagrebačka tvornica ci- pela d. d., Zagreb, Nova ves 11.

Službo dobri kuharica

spretna samostojna go- spodinja, srednje starosti, v Ljubljani sredi mesta. Nastop 1. novembra, pla- ča po dogovoru. Pismene ponudbe do 13. oktobra na upravo »Slovenca« pod »Poštena kuharica« št. 9635.

Šivilje

za perilo, ki znajo ažu- rirati na stroji, sprejem takoj v stalno namešče- nje. Naslov v upravi lista pod št. 9812.

Deklico

s kmetov, 14—15 let sta- ro, pridno, zdravo in če- dne zunanosti, sprejem takoj k otrokom. Pred- staviti se je osebno. Na- slov v upravi lista 9811.

Čevljarški pomočnik

dobro izvežban, se sprej- me takoj na finejša dela. Stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši Franc Travnika, Trebnje.

Trgovski sluga

se sprejme v trgovini z železnino na Resljevi ce- sti 20 v Ljubljani.

Vajenca

za krojaško obrt in kon- fekcijsko trgovino sprej- me takoj Jos. Rojina, Ljubljana.

Službeiščejo

Mesto učenke

išče deklica, stara 14 let, s 6 razr. osn. šole, v ma- nufakturni trgovini na de- želi. Naslov pove uprava Slovenca pod šte. 9500.

Prodajalka

išče mesta v trgovini, najraje na Gorenjskem. — Ponudbe na upravo Slov. pod šifro »Zanesljiva«.

Hlapec

mlad, priden in pošten, vajen vseh domačih po- slov, išče službo h ko- njem ali drugače. Cenj. ponudbe pod šte. 9785.

Prodajalka

izučena v meš. trgovini želi premeniti službo. Gre v mesto ali v kak- večji kraj na deželo, kjer bi pomagala v gospo- dinstvu. — Ponudbe pod »Pridna in poštena« št. 9787 na upravo Slov.

Orožniška kuharica

vajena samostojnega go- spodinjstva, želi službe. Ponudbe na inseratni od- del »Slovenca« pod »Kuharica« št. 9807.

Gospodična

želi stopiti v kakšno manjšo podjetje kot kom- panjona, s obrtnim li- stom mešane stroke — najraje v Ljubljani ali v bližini. — Ponudbe upravi Slov. pod: Kompanjona.

Denar

Sodelujočega

družabnika s kapitalom 15—20.000 Din ali pa nameščena, ki bi lahko založila kav- cijo v enaki višini, sprej- mem kot vodjo podružni- ce. Predizobrazba ni po- goj, pač pa katoliško pre- pričanje. — Ponudbe pod »1. november 15%« 9679 na upravo.

Povrsta

Hišo poceni prodam

2—3 sobe, veranda, tri kleti, vrt in druge pritli- kline, blizu Maribora, po ugodnem plačilu; naslov v oglasnem oddelku Slo- venca v Mariboru.

Pouk

Angleške ure Miss Farler, Dvofakova ulica 3, III. — Pojasnila od 1—3.

Metoda Berlitz

Pouk francosčine, angle- ščine, italijanščine itd. po profesorjih dotičnih de- žel. Vsak profesor pou- čuje edinolet v svoji ma- terinščini. — Prijave sa- mo: Kralja Petra trg 8/L.

Stanovanja

Opremljena soba

v novi vili za Bežigrad- dom z električno raz- svetlavo, parket, pose- ben vhod, krasen raz- gled, zelo zračna, se od- da takoj. — Naslov v upravi Slov pod št. 8421.

Vnajem

Velika dvorana

v prvem nadstropju, pri- pravna za industrijo, se- da v najem; urede se- tudi lahko 3 stanovanja. Električna, vodovod vpe- ljana. Prodasta se 2 lepi palmi. Buzzolini, Ježica, šte. 48.

Rudnik Zabukovca

daje v najem svojo kantino

Interesenti naj se oseb- no zgledajo najkasneje do 14. oktobra na rudniku v Zabukovci pri Zalcu, kjer so istim pogoji in informacije na razpolago.

Berite

Slovenca in oglašujte v njem!

Kupimo

Krompirja

la belega in roza bi vzeli vsak teden 3 vagoni v komisijo ali tudi manjše količine. Cenj. ponudbe pod »Zagreb« št. 9626 na upravo lista.

KUPUJEMO zlato, sre- bro, platin in plačamo

1 srebrni kroni Din 3.50, 2 srebrni kroni Din 7.—, 5 srebrni kron Din 17.50, prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo najbolje. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. šiška, Sv. Jerneja c. 8.

Bukov žir

divji kostani, storže, gobe in druge gozdne pridelke kupi Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, do- kler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem. čistio- na perja, Zagreb, Ilica 82.

Kočlje

in druge vozove ter konjske opreme — prodamo vsled nabave avtomobila. — Tozadevno se izve v vinski trgovini Bolafio, Ljubljana.

Pianino

skoraj nov, se ceno pro- da. — Naslov v upravi Slovenca pod šte. 9803.

Radio

osemcevni, z okvirno an- teno, kompletan, napro- daj. Ravnokor dovršeno izvrstno amatersko delo. Ogled sredi mesta. Na- slov v inseratnem oddel- ku »Slovenca« šte. 9810.

Starinsko ogledalo

se proda, — Izve se v upravi Slov. pod št. 9804.

Pisalni stroj

Remington, dobro ohran- njen, poceni naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod št. 9809.

Sedemcevni

radio-aparat

z okvirno anteno, prvo- vrstno izdelan, se proti takojšnjemu plačilu pro- da Naslov pove uprava Slovenca pod šte. 9808.

Obrt

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje foto- graf Hugon Hübner, Ljub- ljana, Sv. Petra cesta 25.

Novo otvoren in naj- modernije urejeni če- salni salon za dame in gospode

Josip Holý

Brezice — Narodni dom izvršuje kodre (z Mayer- jevim aparatom), vodno ondulacijo, barvanje las, pranje glave, manicure, ondulacijo in najmoder- nejše striženje las na bu- bi, izdelovanje vseh las- nih del ter stalna zaloga vseh vrst gledališč. lasuli. Se priporoča Josip Holý, frizer za dame in gospode

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrst. instrumentov raz- ličnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uplaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konser- vatorij in druge inštitute se izgotavljajo od moje tvrd- ke. Točna potreba in zme- rne cene tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev R. Warhenc, Ljubljana, Gre- gorčičeva ulica 3, I. nadst.

Okrasne letvice

za oprave Vam najceneje nudi izdelovalnica Ivan Dovžan, Ljubljana VII. — Zahtevajte vzorce in ce- nikel

Poizvedbe

Lepa nagrada!

Izgubljena je bila v ne- deljo dne 7. okt. črna in zelena svilena šerpa na- potu iz Strelške ulice čez Krekov trg do stol- nice. Odda naj se pri gospej Kirbisch, Gledali- ška stolba 3, I. nadst. — vis-a-vis Kino Matica.

Razno

Vsakovrstno

Zlato kupuje

po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ia trboveljski premog

in lepa, suha bukova drva kupite najugodnejše pri tvrdki Franc Slova, Raz- lagova ulica 20.

Otomane

v različnih vzorcih. po 550, 600 in 680 Din. oto- manska pregrinjala, mo- droce itd. kupite naj- boljše. — Rudolf SEVER, tapetništvo, Marijin trg 2.

ki krepi in zdravi želodec

Tovarniško skladišče

srajc, ovratnikov in srodnih hlač slovit svetovne tovarne M. Joss i Löwenstein iz Prage znamke

se nahaja pri Kostil Nikolić i drug Beograd v lastni novi palači Knez Mihajlova 12. Prodaja trgovcem samo na veliko.

Vsevolod Ivánov:

Povratek Buddhe

(Povest.)

5

Tudi Dava-Dorči je visoko vzdignil mali okrogli podbradek in gleda čez narkomovo glavo naravnost v temne, kakor stepne bilke ozke oči kipa Sidarta Gautame, ki ga zovejo Buddha.

Morda spominja goltni narkomov glas one široko koščene ljudi na večerne ali — bolje — jutranje konjske glasove... Molčijo.

Narkom Cviladze ima široka prsa, oblečen je v sivo suknjo in sivo ovčjo kučmo. Iz žepa mu molé časopisi.

»Tovariši in državljani, delavci Vzhoda! Pozdrav- ljam vas v imenu Sovjeta Narodnih Komisarjev Se- vernih komun. V vas, tovariši in državljani, vidimo zastopnike daljne Mongolije in menda celo Kitaja... Za mojih hrbtom (narkom sune z roko in pogleda zapisnik) je kip Buddhe, ki ga je roparski odpeljal iz mongolskega lamaitškega samostana ajmaka Tu- šutu-khana carski general Kaufman... Ta kip pred- stavlja verskega malika, ki se mu klanjajo menihi in po njih zaslepljena temna množica. Vendar, tova- riši... mi, proletarci, znamo spoštovati ne le nacio- nalna načela, temveč tudi iskreno versko prepri- čanje. Medtem, ko je zaigral carski general Kaufman Buddhin kip pri kvartanju generalu Strogonovu, spo- štujemo mi, komunisti, narodno zedinjenje. Zavedamo se, da razbija narodna zavest preživele oblike ple- menskega in fevdalnega življenja, da narodno zedi- njenje uničuje nazadnjaške rodbinske, rodovne in občinske vezi... Ustvarja za razredni boj potrebne

zgodovinske pogoje. Pod temi razmerami podpira ko- munizem narodno edinstvo kot orodje zoper patri- arhalno-fevdalno anarhijo in zunanji tujerodni pri- tisk, kar zdaj odgovarja našemu razmerju do kitajskih imperijalistov... Ni mogoče nadomestiti čez noč khanski fevdalizem s socialnim družabnim redom. Mi hočemo, da bi nastali iz duševnega ubožstva, za- bitosti in teme narodni tipi — Kirgizov, Turkmenov, Mongolov... Toda, tovariši, pomagati pri vstvarjanju nacionalne zavesti še ne pomeni pomagati cerkovni- kom, menihom in lamam.² Radi tega, tovariši in državljani, še ne pomeni odlok Malega Sovjeta Na- rodnih komisarjev³ glede izročitve zastopnikom mon- golskega ljudstva kipa Buddhe, ki se nahaja tu v sobanah...

Narkom je visoko dvignil pest in z njo zlobno suval proti japonskim prepogam, Tibetskemu orožju in nizkim burhanom, majcenim Buddhom iz dišečega črnega lesa.

»Kipa Buddhe iz ajmaka Tušutu-khana, ki se nahaja tu v sobanah grofov Strogonovih, še ne po- meni, da hočejo biti boljševiski pokrovitelji lamam. Ne, kip Buddhe se izroča kot muzejska redkost, kot nacionalni umetniški zaklad. Za natančno izvršitev odloka Narkomnaca⁴ bodo odgovorni zastopniki Sov- vlade⁵ iz mest ob mongolski meji, ki bodo odpotovali v Mongolijo. Iz centra pa se pošiljata radi nadzorstva

¹ L. 1921. so končno osvojili Sovjeti Mongolijo.

² Lamaiti v Mongoliji in Tibetu častijo poleg Buddhe tudi Konfucija.

³ Eksekutivne Ministrskega Sveta.

⁴ Narodnega komisarijata nacionalnosti.

⁵ Sovjetske vlade.

pri prevažanju politični voditelj tovariš Anisimov in profesor Safonov kot izvedenec...

»Dovolite,« kriči ogorčeno profesor, »jaz nisem dal soglasja!...

Narkom ga površno pogleda, si drgne čelo in odhaja, mimogrede stiskajoč roke ljudem v vojaških plaščih.

Dava-Dorči poda narkomu dnevnik, ki so mu padli iz žepa, in poroča tiho:

»Gospod profesor vam hoče menda ugovarjati...«

Tedaj stisne narkom Cviladze časopise v pest in reče hitro profesorju v obraz z nepričakovanim trdim kavkaškim naglasom:

»Državljan profesor, ve... če imamo revolucijo, potem ni priložnosti migati z repom. Jutri ob enajstih dopoldne potrudite se k meni v Narkomnac po navo- dilo in mandat... Dale«

Vrže dnevnik na tla in kriči Mongolom:

»Živela mednarodna revolucija in osvobodjenje delavcev!«

»Urta-a!«

Profesor Safonov se je vrnil peš. Ob mostu pri carski palači se je sankalo pet paglavcev. Ženska v vojaški kučmi je nesla mimo konjsko glavo. Profesor misli na povsem druge stvari, toda iz navade vpraša: »Prodaste?« In ženska, ki si ogleduje dlan, odgovori tudi iz navade menda: »Ne.« Zdal postane profesor lačen in je vesel, da ni pojedel vsega krompirja pri obedu. Na uradnem potovanju se dobijo živila. Če bo spremljal Buddho, mu morajo dati večji delež.^{*} Zato si naloži doma poln kotliček krompirja in več drv kakor navadno. Papirji in knjige izgledajo kakor kupi rjavega snega. Take so vedno, dokler je mráz v sobi.

* Pajok. Do l. 1921 v dobi nakaznic za živila, so bili deleži jako različni.

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 26 zvezkov: A. Sheehana, Nadlog. Povest irskega dekleta, 24 Din, vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-ar

3967-60828

Za dnevno porabo iz črnega boksa s podplati iz vulkanizirane gume

Din 269.-

Rata

ZA JESEN IN ZIMO!

Možu dela
za trpežnost
in udobnost!

Poslovnemu človeku
za udobnost
in ugodnost!

Priporočamo naše nove modele visokih čevljev. Udobnost, ki jo nudijo, povečava delovno zmožnost.

Nepremočljivi podplati iz vulkanizirane gume, s katerimi so napravljeni in za katere pri normalni uporabi jamčimo 6 mesecev, varujejo Vaše zdravje, ker Vam ohranijo nogo suho in toplo.

9977-60806

Za dnevno porabo z nepremočljivimi Elastik-gumi podplati

Din 269.-

3967-43800

Za lov in terensko delo, iz duboksa s podplati iz vulkanizirane gume

Din 349.-

9687-60900

Za občutljive noge iz la telečjega boksa z usjenimi podplati

Din 299.-

Velika sezijška prodaja manufakture!

Vse oblačilne predmete prodajam od 1. oktobra dalje po globoko znižanih cenah. V interesu vsakega kupca je, ki rabi za zimsko sezijo dobro in trpežno blago, da ne zamudi prilike se neobvezno prepričati o tej redki ponudbi. Edino pristne piroteške preproge ročne industrije prodam v kolikor še traja zaloga po zelo nizkih cenah, nadaljna naročila se pa izvršijo v teku 14 dni po dogovoru.

J. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 4

Moderen!
Trpežen!
Krasen!

The Rex Co.

Ljubljana
Gradišče 10 - Telefon 2268

Prospekti zastoj!

Naročajte 'Slovenca'!

Sola za jezike po Berlitzovi metodi

Francosko, angleško, italijansko, nemško i. t. d. ponujajo nam izpraznjeni profesorji dotičnih jezikov in sicer: edinele v njih materinskih.

Pojasnila in priložnosti: vsak dan od 10. dopoldne do 9. zvečer.

Kralja Petra trg 8/1.

Razglas

Županstvo trga Središče ob Dravi prodaja ca. 300 m² stoječega borovega lesa.

Sprejem ofertnih ponudb do 27. oktobra do 11. ure v podpisnem občinskem uradu, kjer se dobijo natančnejši pogoji.

Gozd leži ob okrajni cesti, oddaljen od postaje Središče 30 minut.

Županstvo trga Središče ob Dravi.

Župan: Lukačič.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Pridobivajte novih naročnikov!

Sadije v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenadi.
Spisal M. Humek. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knj. garna v Ljubljani.

Zahvala

Za mnogostransko odkritosrčno sožalje, ki smo ga bili deležni ob bridki, nenadomestljivi izgubi naše drage soproge, sestre in tete

Marie Mehle

izrekamo tem potom vsem svojo najpriskrbnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo č. g. župniku za obilno tolažbo, ki jo je nudil pokojnici, občinskemu odboru in vsem ostalim za krasno cvetje, cerkvenemu pevskeemu zboru za ganljive žalostinke in vsem, ki so našo ljubljanko spremenili na njeni zadnji poti. Še enkrat vsem: Bog plačaj!

V Rožni dolini, 8. oktobra 1928.

Zalujoči ostali.

Potrli srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k sebi našega dobrega soproga, očeta, starega očeta itd., gospoda

Janeza Maček

posestnika v Dol. Logatcu št. 12

Pokop zemeljskih ostankov bo v sredo dne 10. oktobra 1928 ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče. Priporočamo ga v pobožno molitev.

Dol. Logatec, dne 8. oktobra 1928.

Zalujoča rodbina MAČEK.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

'Ljudska samopomoč', Maribor

za v polni izmeri izplačano znatno podporo iz vseh treh oddelkov po smrti mojega moža g. Antona Vaupotiča najiskrenejše. Moja dolžnost je, da priporočam to človekoljubno društvo vsakomur najbolje v takojšnji pristop.

Ptuj, dne 5. oktobra 1928.

Rezika Vaupotič.

'VIERASS' rezila za britje, izdelek iz najfinejšega švedskega jekla tvornice J. VOOS D. Sohn, Solingen.

Zahvala
vojsko somo
'VIERASS'
rezila, da se
priješ s traj-
nim zado-
voljstvom.

Kva-
litativno
višku
Cen: sam.
Din 4.-
po komadi.

Naročila za Slovenijo izvršuje:

Glavno zastopstvo in skladišče: UNIVERSAL, Ljubljana, Krekov trg št. 10.